نوټ: اسې کتاب درصفحه ۴ سطر ۲ ذکر شوی دی

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد وثنا دده هغه خدای تد چه انسان ی په ژبه او بیان لوړکا او تمیز ی.
ورکا لنوروحیوانانو په نطق او ویا سره او خپل کلام پاک ی نازل کا چه افصح
بیان سره په هغه معجز او ابلغ دی له کلام دنیو بلغا او فصحا ستاینداو
سپاس دی هغه خاوند لره چه بیلده ده نستدبل خاوند او نه بی بلوردوګریو
څښتن دی دی چه انسانان پخوبه وخبرو پالی اود هری بلیغی ویا
ملهم دی درودنامحدود پر هغه پیغمبر دی علیه الصلوات والسلام
چه موږ تی راوښوله سمدلاره راوروده

بیت

دی دی رهبر دکائناتو تر ده جارسم
دی دی نامور د مخلوقاتو تر ده جارسم

خدای رحمتوندی وی دده پر اولاد او اصحابو چه پر اسمان دهدی

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتوني دي اود پيغمبر دگوتمي خلاق غمي کردوي نواي دديني
سمدلاره بدلدموښه ورکدواي اودرحمت ورښکوره

بيت

ويهدي داسمان ستوري — حې رنا ي لوړ پدلوري
شپيدزموږ مي کړه روښانه — دوي دوي خوښ پخپانه

بخاص کړه دخداي رحمتونه دوي نازل پرخلورويارانو دنبي پرغوره
ملګريواودده پرلمسيواد خاندان امابعد پدي پوهيدي چه ويناداسي
غوره خاصه ده اودنطق تاج بخښه دکرضا تاج دي چه خالق تعالى د
غوره خاصه آدم پرسرښکوره کړ اوپهره زمانه کې خداى تعالى پرانسانانو کې
غوره شاعران اودوينا خاوندان پيدا کړل چه الشعراء تلاميذ الرحمن وګڼل سوا
اوددوي ويناوي برګلدا سي خوښي دي چه انسان زړه انشراح پيدا
مومي اودخوښوزيږ ومرهم وي زړه چه محمد هوتک يم اوپاصل پښتون
پقندهار کښې اوسم لږپيژنده چه پدې ويلو دا سي ويناوبخت يم اودشپې
اودورځې مي هم دغه کار دي دا ډيروقتونه تيرسول چه ماغوښتل چه زه دپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعرانو تذکره و کابنم او د دوی احوال سره را نقول کاندم مگر زمانی ماته فراغ نه
را کاوه او دا هیله می په زړه کی وه چه سبوه څکه چه پر قندهار د ظالم او د جفاکار تیمور پروت
وه او هیڅوا آرام نه درلود او نه فراغ گاهی به مغولو چپاو نه کړل او گاهی به د گرگین
دستم سوران وه اوس چه حق تعالی موږ خلاص کړو له هغو ظلمو څخه او فارغ سوه
زړه و نه زموږ او زموږ ملک حاجی میر خان علیه الرحمة دوی له قندهار و یاستله
او پښتانه ی د دوی له جوړ آزاد کړل نو زما زړه فارغ سوله اندوه او قلم می را واخیست
هغه وقت په زړه ما ارادی خبر سوه زموږ د پښتنخا دستر گو تورا امام المسلمین و
ابن قاتل الرفضه والکافرین شاه حسین ادام الله دولته الی یوم الدین بیت

د پښتنو پادشاه حسین بوتک — په ملکانو کی دی دی لوی ملک
د حاجی میر غبتلی زوی گنډی — خالقداد دوی څلان داعی

نوی زه وغوښتم خپل د بار ته او ماندی تشوښتی وکا او الطاف ی بنکاره کا
په دا خپله ارادې پوره کاندم او د پښتنو شاعرانو حال سره را نقول کاندم خله
چه زموږ پادشاه او د ښالم خیلو زړه سر شاه حسین خلد الله ملکه و سلطنته
یخپله هم د ښی وینا خاوند او د پښتو د شعر شوق من دی نو ما وغوښته چه څرنګه څرنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لی سی او دپښتنو شاعرانو احوال یې تول کړی سنګاړه دوی په مالند
دیرو شاعرانو د پښتنو احوالونه را تول کړی دی او هغه وقتونه
زیدم له وګړیو څخه می دیر سند حاصلوند او ورته لی دی او اوس هغه متوا
لله په غوسنتی کابزم دی کتاب نوم دی پته خزانه ځکه چه دلته
را غلی دی چه پته واو نو سنګاړه خالق تعالی دی لټوله مسلمانان
ن صوبه د پادشاه سیوري دی تل دی او دایم په دغه کتاب چه ما
او رخ و د جمعه ۱۶ د جمادی الثانی سنه و سنه ۱۱۴۱ هجری
د دغه خزانو منقسم دی لمړی خزانه په بیان د هغو شاعرانو چه چرا
د دوهمه خزانه په بیان کې د هغو شاعرانو چه اوس ژوندی دی
ه په بیان لښې د هغوارتیښو او ښځو چه دوه پښتو ویندپاند

لمړی خزانه

د هغو شاعرانو چه یوازې تیر سوی او صوبه تدد دوی ویناوی سنګاړه دی
المشایخ قطب العارفین و زبدة الواصلین بابا هوتک علیه الرحمة

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولی دی و او دتولر پلار بابا غلجی رحمة الله علیه چه پخپل وقت کښی مشر گنل کیدی د پښتنو
ښک په التغر کی د یزیدلی و په سنه ۹۶۱ هجری کی او هغه وقت چه لوی سو
نقل دی
نوی کا د خدای عبادت او په التغر او سوری کښی د قوم سردار او بادار و
چه په هغه وقت کی به هر ځل مغولو دارغنده او پرغای ولوت کاو التغر او اولان او کلات
ری تالاکول بابا هوتک چې قوصوند راتول کړل او دسره غر سردی پر مغولو شخی د بوتله
ر دی جگړه کی مغول تالاسول او د پښتنو گرندیو دیر و وشړل ماته چې پلار داود خان
داسی نقل دکا چه سور غر په دغه روځ د مغولو په وینو داسی لجند سو چه پلو شو
د ځمر به بر لیناند کا په دی شخړه کښی پښتانه لبر او بی ځواک و چه د سره مغولو
بیښه راغله او اخیستدی و کا نو یو شو غښتلی د بابا هوتک خپلوان و مړل بابا هوتک
په لوی ... داسی ... بولوله او په غیښوی د مغولو تښتونه شیرل غښتلو میړو
چه داسنده اوریدله په جگړه تو دیدل تر څو چه سور غری د مغولو په وینو ولاړه
او تول ی پښاکړل هغه سنده زما پلار علیه الرحمة داسی راته ویلی

بیتو نه

پر سور غر بل راته نن اور دی	وگړیه جور راته پیغور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکلی کور باندی مغل راغی
هم په غزنی هم په کابل راغی

غښتلیو تنګ کړی دامووارډی
مغل راغلی په تلوار دی

په پښتخا ئی یلغاوډی
پرکلی کور باندی مغل راغی

آدمړی غښتلیو راسی
پر تنګ ولاړ د پښتخا سی

توری تیری غشی ترلاسی
پرکلی کور باندی مغل راغی

زلمو په غشیو کړی وارونه
دتیرو تیرو ګرزارونه

ور وراندی کړی چغل تتروند
پرکلی کور باندی مغل راغی

زاد زلمو وینی بهیږی
صحکی اوغرونه په سره کیږی

میرتی مرغلی اوتر هیږی
پرکلی کور باندی مغل راغی

پښتونهلی پرغړه جنګ دی
سور غر په وینو دوی رنګ دی

مهال دلوری دی دنګ دی
پرکلی کور باندی مغل راغی

زلمو پرتنګ ځانونه مړه کړی
دښمن په غشیو مو پلیه کړی

د پښتخا محکی ساته کړی
پرکلی باندی مغل راغی

نقل دی چه بابا هوتک د مغلو سره دیر جنګونه وکړل اودا رغنده اوپوری خوانده ی وشرل اوهرکله به داتغ اومړی غښتلیو پر دوی یرغلونه کړل اوپه غرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به مغول ننوتل بابا هوتک چه سپین بډیری سوهجری نه اویا کال وپه ۷۴۰ هجری
وفات سو ذکر دکاشف اسرار شیخ ملکیار چه دبابا هوتک
مشر زوی واوتر هغه پلار وروسته دقوم دمشرتابه بګړی په سر کړله نقل کا
هسی چه ملکیار بابا دیر غښتلو او قوتمند سړی وپه جنګو کی به له لسو تنو سره بډو وپه هغه
سند چه بابا هوتک وفات سو ملکیار بابا دپنځه ویشتو کالو زلمی وهسی وایی چه ملکیار بابا
دسیوړی په لټو کی دیر خپلوان راټول کړل او هلتدی کارین وند وکښل او خپل زلمی ی په
کښتو کړه وګماړل مغول چه په دغو دواینو غرونو سول پر سیوړی ی یرغل وکا او د
ملکیار بابا سره دیر سخت جګړه وسول په دغو جنګو کښ د پښتنو مین ورانی سوی او څنی
ولاړل مړی او ډوب تدخنی هم وخاته وانزی نخواته هلتدی خپل زلمی سره یوټول او دیر ته
راغلل مغول ی وشړل او سیوړی ی بیا ووانګه هسی نقل کا چه په ۷۴۹ هجری کی په پسرلی ترنګ دیر لښکر سو په سختو نیزو او په یوه میاشت ی چې نومونه
او خبرو راکړل غاړی غاړی بهیدی ملکیار بابا چه د ترنګ څخه وتلو راغی هسی سندره
ی ویلی

سندره د ملکیار بابا

ترنګ بهیږی ترنګ بهیږی ۵ غاړی ترغاړی ۵ زما زرګی نخه خپل لالی غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کہ ورودہ مرودہ + دترنگ مرودہ + خاوند دیچ ۵ + چہ دیرکی ھومو + زما خپلہ سودہ
کہ نیزدی نیزدی + نیزد بیلتون دی + مزہ نیزو مری + پہ ویرڑ ہر لی + پہ غم زبون دی
کہ اوڑی اوڑی + پہ زہ می اوڑی + دااوس ہوچ کا + دویر نیزوند + بل د یر پہ زور دی
نمخند یوسہ + سپینی سپوبہ میہ + ورتہ ووایہ + چہ ترنگ تال کرم، ستالہ خو لکیہ
کہ خرو خرو + او بوسوان کرہی + بل ملکیار دی + پاتہ لیار دی + سوب دی جاان آباد

نقل کا چہ ملکیار بابا دا سندری وویلی د خاوند پہ قدرت ترنگ یو او بہ د لرگی مراوی او دلتہ درود
دیوی خندی او بلی خندی پہ نلہ او غږ د لبنی بند سو پہ ترنگ یو پل جوړ سو سیار بابا ہم
پردی پل تیر سو او خپل مقصد تہ وا صل سو نقل کا چہ یوہ روح ملکیار بابا
د خپل ترہ تو خی کورتہ ولاړ او د خپل ترہ دوی نور بابای ولید چہ غشی تیرہ کا ملکیار خنی پښتہ
وکا چہ تر بورہ دا څکری ہغہ ویل د مغولو پہ جگړو کی ستا ملاتړ یم ملکیا بابا دعا وکړہ ورتہ
چہ تر بورہ تل سو بمن اوسی وایی چہ ہر وقت بہ نور بابا پہ جگړو کی بری موندلہ ما تہ دی ہیڅا
پہ یاد نہ دہ ہسی نقل کا چہ یوہ روح د مغولو تر ماک پہ سیوری راغی او ہغہ وقت
د ملکیار بابا پہ کلا کی څوک نہ و پرتہ لہ بنختیو نور بابا چہ خبر سو ژر ی خان ہغہ کرت
تہ ورساوہ او پہ یوہ تن ی مغولہ شرل او د یری مخہ کیل د اتول د ملکیار بابا دعا برکت و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د مقبول سبحانی غوث صمدانی شیخ خربنبون سرهنی رحمة الله علیه د پښتون بابا
د کسی د عبدالرشید خلجی و خاوند تعالی ده ته ښکاره کمالات او کرامات ورکړی و د خدای
په عبادت به نخت و نقل کا چه د پلار په ژوندکی لار خصت سوا و د خپلو اولادو سره
راغی که کسی شخ غوری مرغی ته او کله به و لاړ د غندان غره ته او هلته به ی خدای تعالی
ستاید او ثنا نخ او په کمال کی به یو وار تلی د خپل تره بیتنی نیکه لیدنه به ی کوله او پسله
به ی هم زیارت ته ورتلی خربنبون بابا د شیخ اسماعیل سره چه د بیتنی نیکه زوی ؤ لوی سو
او هغه وخت چه خربنبون د کسی غره غندان ته تللی نو اسماعیل بابا په ده پسی د یره
وشړل سهی وایی چه یو وقت خربنبون بابا او اسماعیل د سرین او بیتنی نیکه په مخ کښی
ناست و د دوی کور و د کسی پر غره نو خربنبون د پلار او ترہ لخوا په تګ او خصت
ماذون سو اسماعیل نیکه داسی ناری وکړلی

که یون دی یون دی + مخکی بلیتون دی + له کسی غره شخ + مخ خربنبو ندی
که ورورہ ورورہ + خربنبون ورورہ + ته بلیتون کړی + زما وير ته گورہ
چه څوک مرغی له + توری کړی له + همزولی پاته + څوک شه برخی له
د خدای دپاره + خربنبون بابا ده + چه هیر مونکړی + زمونږ کهول واړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه می ریږی + یار می بیلیږی + بیا تون ی اوږی + ځان پدسو ځیږی

نقل کا چه اسماعیل بابا خربنون بابا سی غبرګون وکا وه

څلویښ د خربنون بابا

بیلیانه نارې می وسوه په کور باندی
اذ پوسیږم چه به شوه ی پیښ پدوباندی

له خپلوانو به بیلیږم په سر وستر ګو
دواړه ستر ګی می په وینو دی شوباندی

اسماعیل ستانا روحی زه ګی هیری کی
بیلیانه خربنون بیا له تا پردی کی

نه پیږیږی که می بیا نه ستا یادی کی
په ځمکو دو یر به پیری سی زړه مراندی

څه څه چه اربو دیون می دی مخ کا ته
دیانه څوری به اچوم د ترخ تا ته

ستاسی یاد بس دی بس زړه وسخ ته
که دا محکه غږوند تول شی لاندی باندی

نقل کا چه خربنون بابا ولاړ به مرغه کی میشت سو او هلته هم وفات سو چه کال هجری ۴۱۱ سنه وو ستدی زا من هم په غوږه کی او سیدله او د کاسی اولاد بیا ته ولاړه د کسی څخه او پښین په لتو کی میشتند سول او د کند او زمنداو لاد وند چاره سول او ولاړل د نګرهار او خیبر او پیښور لتی وینو لی

ذکر د قدوة الواصلین مظهر تجلیات الهی شیخ متی خلیل غوریا خیل سربنی علیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

الرحمة الله الولی شیخ متی د شیخ عباس زوی و چه عباس د عمر اوغی د خلیل زوی و خلیل
د غور یا غوریاد کنه ابن خربنون زوی و چه حضرت سریني قدس الله سره له زامنو څخه و
زما پلار علیه الرحمة و مانه داسی نقله ما چه د خربنون علیه الرحمه مرګ په مرغه کی و
او اولادی هم په ارغسان او مرغه او پښین کی سره خپاره سول ځنی ور ښار د
هزوب او کوبک غږوند او امران او حسن د شیخ متی ورونه په پرښغه غږه اوسیدل
چه ورسته د شروروپه نامه مشهور سو د خواجه امران غږاوبی بی خالا د دوی
خور په پښین کی وه چه هوری ی زیارت دی یو بل وروری و په گرمسیر کی شیخ دی
نقل کا چه شیخ متی قدس الله سره په کال هجری ۶۲۳ کال زیږیدلی و او په عمر د پنځه
شپیتو کالو د ترنک له سره په غاړه وفات سو او په پرښغه غونډی لوی شیخ دی چه
کلات بالا سی نقل کا چه پرښغه غونډی هیڅ اوبه نوی او دلی د پښتانه د اولادو
چه په دوبی دده زیارت ته تلل د ترنک له دره ده به ی اوبه ورسره وړلی یوه ورځ
شیخ محمد زهرده مشر زوی د ده په زیارت کی د تنده پرتوی و که ی کتل د متی بابا
له قبره سره نزدی او به را وغوږ ځیدی او هلته بهانده چینه پیدا سوه دا او به تر
اوس هم بهیږی او زایرین ځی څښی نقل کا چه شیخ متی بابا لوی زاهد او عابد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پر خاوند مین سړی وده اولاد و لاړل او په پښور او بدنی کی میشته سول او هلته له دوی څخه لوی لوی ستاند راوتل شیخ زهر، شیخ امران څخه روایت کا چه شیخ متی با با لوی عالم او دین مرشد و په غندان کی ی یو کتاب د کنبلی چه نوم ی د خدای سینه په دغه کتاب کی متی با با خپل شعرونه هم د کنبل او د اسی نا جاتونه ی د ویل چه د پرونه ی د ملی کول دغه یو شعر ما لخپله پلار څخه اوریدلی و چه نقل ی کا ندم

شعر

پر لوی غږ و هم په دښتو کی | په لوی سهار په مینو څپو کی
په غاړه بوخ او په شپیلکو کی | یاد و یږ لو په شپیلو کی

متل ستا د یا د نا ری سوری دی

د استا د یمنی ستا ری دی

هغه ی زغون که په بید یا دی | د بر بنا خوا ته په خندا دی
ترنک چه خړ دی په ژړا دی | د استول اغیز د یمنی ستا دی

متو له سنگلل دی ستا لدلاسه

ای د پاسوالو پا سه پا سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کدلمر سرو بنا ندیخ ی سپین دی | یادسپوږمیه تندی وربین دی
که غږدی شنکلی پرتمین دی | لکه سندار ه مخ د سپین دی

ستا د شنکلا دا پلوشند د ه
دای یو سپکه نندار ه د ه

دلته لوی غروند زرغونیږی | دشرونده وږمی پکښې چلیږی
بورادی شا د خوا گریږی | سترگی لیده وتدی ښینږی

لوی خاونده لمونږ تدی

تل د نړی په شنکلیده ی

خاوند شنکلی ستا جمال دی | شنکاره ی لوړ پلو کمال دی
که د وړځ که شپه که پیری کال دی | ستا د قدرت کمکی مثال دی

ستا د لوړ تو یو رنا د ه
دلته چه څوره تماشا د ه

زړه می دا ستا دینی کوردی | سوی د عشق په سوځنداورږی
ربې ی وتا ته ستا پرلوردی | بیلدی بیخ دی ورکړی پلوردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د جمال پہ لیدو ښاد دی
کہ ندوی د غمونو برباد دی

پہ غرو کی ستا د عشق شیلکی دی | د دی نړۍ پہ عشق سمی دی
کہ غټ کہ وړو کہ پلار نړی دی | ستا د جمال څړی ہرشی دی

چہ پردیا می ستړگی پیړی سوی
ستا د جمال پہ نندارې سوی

نہ ہسک نہ محکہ و تورتم و | تیارہ خپرہ و ہتول عدم و
ندا ابلیس ئی آدم و | ستا د جمال سوچہ پرتم و

چہ سو بنکارہ بنکلی دنیا سوہ
د پنځ پرلوری دنیا سوہ

مزہ چہ څرگند پردی دنیا سوم | د بنکلی مخ پہ تماشا سوم
ستا پر جمال باندی شیدا سوم | لخپلی ستړی راجلا سوم

پہ ژمی اړام چہ بیلتون دی
یمہ پردیسی بل می توں دی
ای جانی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگړیو ولی متی ژباړی | سورۍ می اوری غاړی غاړی
څه غواړی څه وایی څه باړی | خپل قوت او کور وکلی مزاړی

چې ښې چې بیل سی ښه خواسی
تل ی دښې په لور ژوند اسی

نقل کاوه سی چې د شیخ متی علیه الرحمة کتاب د خدای مینه بدتل دده پر بدیره پروت و او وګړیو به هغه پاره کې بد غوښتل او هر چا به ویل نو به ی ژوند هغه وخت چې مغول راغلل هغه کتاب ی وایست او ورته سوه څرګنده چې څه سو

ذکر د جهان پهلوان امیر کروړ ی زوی د امیر پولاد سورۍ غوری نقل کا مذبذة الواصلین شیخ کته متی زی غوریا خیل هپخپل کتاب د غونی پښتانه کی چې دی نقل کا له تاریخ سورۍ څخه چې په بالشتان ی لیکلی او صوندلی و شیخ کته علیه الرحمة هسی وایی چې د تاریخ سو کی راوړی چې امیر کروړ د امیر پولاد سورۍ زوی و چې په کال ۱۳۲ هجری د غور پدمنډیش کی امیر سو او جهان پهلوان ی بالله وایی چې د غور کو یوتو او د بالشتان او خیار او تمران مانی او هر کو شک ی قول و ینول او د رسالت له سهول ی پدخلافت کی د یر لو ملګرو وکړل نقل کا چې امیر کروړ د یر غښتلی او پهلوان و په یره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تن له سلو جنګاورو سره جنګیدی ځکه ی نو کرور بالله چه معنی ی ده خلاف او سخت وایی چه
امیر کرور ی به په دوبی زمین د درک و اوهستدی ما نی درلوده چه کهتب دښمنیش پشان
و او په دښمنځای کښی ښکاره کاوه او عشرت پتاریخ سوری کی راوری چه دا امیران له پیره
پخوا او بالشان او بستکی و او دښمنو سره نوی له اولاده دی چه دسهاک له پښته و
امیر پولاد په هغه دعوت کی شریک و چه ابوالعباس سفاح دبنی امیه سره جګړه کړله او ابومسلم
ی هم مرسته و پتاریخ سوری محمد بن علی البستی دا سی کښلی دی چه دعباسی دعوت پیښګو کی چه امیر کرور
د میری سوبی و کړلی نو ی دا بیتونه ووییل چه ویا رنډی ښولی هغه دادی چه شیخ کمته علیه الرحمته
تاریخ سوری انتقل کړی دی

ویا ی نه د امیر کرور جهان پهلوان

زه یم زمری پردی نړی ملا اتل نشته
بل په زابل نشته

پهنه دسنده پر تنګاو په کابل نشته
ملا اتل نشته

غشی د من می حی بر بنا پر میر څنګو باندی
په ماتید و نو باندی

په ژوبله یو نم پر غالم پر تښتید و نو باندی
ملا اتل نشته

زما د بر یو پر خول تا ویری هسکی نمنځ و پو یای

د آس لسو می محکه ریږدی غږونه کا ندم لټای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرم ایوادونه او جاړ لما اتل نسته

زما دتوری تر شپول لاندی دی هرات او جرم
زه پیژندویم پردوم

عرج وبابیان وتخار بولی نوم زما پدا ودوم
لما اتل نسته

پر صدر زما نشی لونی داړی دښن راشخه
مړی مړیون راشخه

دجیرنو الوه پر څنډو څم تښتی پلن راشخه
لما اتل نسته

دنړیخ سوبه می دتوری بیخ سوروکړه
ستر می تر بور وکړه

پیاداړی می لوړاوی دکول دسور ولیږه
لما اتل نسته

خپلو اګرو له لور پیرزوینه لوم
تلی وندکوم

دوی پیاده ینه سنبد باسم شنه کروزنه لوم
لما اتل نسته

پر لوی غږ وی وینا دروی نه پښتنی پتال
پور څو شپو میاشتو کال

نمړ زما دونه لوم می بولی پر دریخ ستایوال
لما اتل نسته

شیخ کنبد علیه الرحمة تاریخ سور نقل کا چه امیر کروړ عادل او ضابط اودښمنی وینا خاوند و
ده به هر کله شور وند ویل پکال سنه ۱۵۴ هجری دپوشیخ پیغلو لښ می سور تړدو وروسته
ی نړوی امیر ناصر الیوادونه ضبط کړل او دغور او سور او بست او زمین دار پر محکو
خاوند سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د شیخ اسعد سوری علیه الرحمة شیخ کټه پکتاب کی د لرغونی پښتانه تاریخ سوری

ہسی نقل کا چه اسعد سوری پغور کی اوسیدی او هلته د سوری خاندان پیاد شاهی کی دیر عزتمند

و شیخ اسعد د محمد زوی و چه پکال سنه ۴۲۵ هجری په بغنین کښ وفات سو شیخ اسعد

علیه الرحمة دیر ښه اشعار ویل نقل کا چه سلطان محمود غازی پرغوربانډی دامیر محمد سوری رحمة الله

علیه سره جګړه وکړه او په آهنګرانو کی محصور کا پدی وقت شیخ اسعد هم د آهنګرانو په

کوټ کی و هغه چه سلطان محمود علیه الرحمة امیر محمد سوری وینیو او بندی ی بوت غزنی ته

نو امیر محمد سوری په خوراز زره وراوعادل او ضابط امیر و له غزنه د بندمرسو او شیخ اسعد

چه دوست و د امیر محمد سوری پرمرګ ی داسی ساندی وویلی پدیوه بوللله کی چه قصیده

په عربی ده وکذ فی القصیده

د نفک لچارو څه وکړم کوکار ز مولوی هر ګل چه خاندی په بهار

هر غنچه چه پیدا یا غوریده وکا ریږوی ی پانی کاندی نار پنار

دیر خوځند د نفک څپیړه شنه کا د دیر سروند کا تر خاورو لاندی زار

د واکمن لسره ټول پریاسی مړسی د بی وزلو وینی قوی کاندی خونخوار

چه لږ صدی زمری رپی ز نګلو کی لا اوکوبدی داری تیرو جبار

هم ی غښتی سکنی د ال د ژوبلورو رستمان ځنی ځغلا کاندی پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ملاوی نکوپرې پغښتلیو — د افلاک سپرو کاشه ما ښې ګرانه

پیوه ګرد بښت ې پریباسي لږمه — نه ې غښتې نه لرې وې نه ې سپاره

څه تیرې څه ظلم کاندې ای فلکه — ستا له لاس ندې هیڅ ګل بلیه خبره

پوه یرتر لو لو زکمې پرزه لرانه — پر نښلیوا وسوې دغم ناتاره

هیڅ روغې ې په زړه نشته ستا له خوره — ببلوې په ژړا ژړه مین لیاره

له تیر یو دې او نبې څاڅې له دا ورځیو — چیې ژاړې پورت ورت ستا له شناره

نبد لاس و اخلې لخوړ نبد لورې — نبد ملاکړې لبې وزلو له نزاره

نبد زړه وسوځوې په هیڅا باندې — نبه پریږې له ګرد بښته له مداره

نبه وصل کړې مین لبل مینه — نبه درملې تپونه د افګاره

ستا له لاس دې پراته ژوبل ګیروې کا — هر پلوته تپې زخمونه پخار څاره

کله غوښې کاندې مرانه دزه ګیو — کله تیر باسي وګرې هو بنیاره

کله تکې واچوې پر نانه ولیو — کله ښیرې کړې ګریوان دښمنې چاره

کله غورځوې واکمن له لاړ ولو — کله کښینوې پخاورو کې باداره

ز موږ پرې زړه لوندې نه یاد غښتې وو شیته — و دژوبلله په دې غښتې هزاره

پرهسو ریو باندې ویر پریږدې لپاسه — محمد واکمن چه ولاړې پیل داره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو وار سوا سیر پلاس د میر څمنو — اشقالی وکړ قبر له بلوار
په سماوی وو دان آسمانګران و — به نمیکند و پر درست جهان او څار
د محمود ژوبلو رو پلاس کښیږت — چه غزنه قدی با تلی په تلوار
تګلا لیو لره قید مه ینده ده څکه — سدی وا لوتله سکته پردی لار
سرزی ی غوره خاورو ها بلایره کا — دنمریو بیریو کلدوی څوار
پدی ویر دغور وګری تورلمزی سول — پدی ویر نا یتاره سوله دښار
گوره څاخځی رښی او بنی لدی غزونو — دا کړونګی ساندی لی پشورهار
نه ښه زرغا دغزونو دبید یا ده — نده زرکیو پسما دی کښتهار
نه څخوا ل بیا زرغیږی بلا سنو نو — نه با می بیا مسیده کا په کښهار
نه له غږه بیا راځی کاروان دښکو — سزا دروهی غورځه بیا جوړی دښار
د پسرلی اوره تودی او بنی تو بیند — مرغلری به نیسان نکړی نشار
دا په څه چه محمد ولار له نړیه — په ویرنه دی سوغور لتول سوګوار
نه ښکاریږی ښه سور دسور پلټو — نه ځلیږی ښه لمر پردی دیار
چه به نجلیو په نخا پکی خندله — چه به پیغلو کا اتن قطار قطار
ښه غور یه دیر نا تار دوا لمن کښیږت — ښه غور سو د جانم غندی سوار
لاس د مات سه ای فلک چه دوکا — محمد غندی دغری د مرینې سنګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیئن زرگی فلک ولی لاولاړی | ای دغور غونډ پرته سنوی غبار
مخکی ولی پریږدلو نپرلوزی | لاندی باندی سره ورک شی داشعار
په زمری غندی واکمن یی لجهان | په څوک نکړی په نری باندی قهر
مسخ پتای محمده دغور لمړوی | په نری به ندوی ستا دعدل سار
قدپر تنګدوی ولاړ پتنګ کښ مړ سوی | هم پر تنګه دپه تنګه کا ځان جار
کدسوری دپتنګ پرکاندی ویرمن سول | هم بویاړی ستا پښوم ستا په قبار

پیجنت کښ دوه تون زغوږ واکنده
هم پتادوی دیرلور د غفار

ذکر د سنکارندوی علیه الرحمة چه دغور و پوه سړی چه شیخ کنه متی نړۍ رحمة الله علیه کښلی دی پکتاب زرغونی پښانه کی چه پتاریخ سوری کی دی چه سنکارندوی بیشته دغور و او کله کله به پغزند او بست کی هم اوسیدلی پلاری احمد نومید او دغور دفیروزکوه کوتوال و سنکارندوی د سلطان شهاب الدنیا والدین محمد سلم شنسبانی بپادشاهی کی محضر او دربار ناوی خاوند و او هغه وقت چه هغه سلطان پرهند پرغل کاوه سنکارندوی چه شاعر او عالم سړی و هم د هغه سلطان په لښکر وکی واه سی وایی چه سنکارندوی پممدوح کی د سلطان محمد سام او سلطان غیاث الدین غوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستایی قصیدی لری په بولکی دی محمد ابن علی والی چه سنه کښ مادده دبولو غنت
کتاب ویدی اودهغه څخه می دغه بولله چه دمحمد سام علیه الرحمة ستایند دی کښله

القصیدة فی المدح

پسرلی سنګلونکی بیا کړه سنګارون — بیای ولونل پدغرونو کی لالون
مخلد سند راښوندشنه مینی شنی سوی — طیلسان زمردی واغوستد غرون
دنیسان مشاطی لاس دمجید ودی — دغلرو باندی دښکلل بنو ن
دغهتو لوجندی خاندی وریدی ته — زرغونو بنو کی ناڅی زلمی جون
لکه ناوی چه سورتیک په تندی وکا — هسی وګانل غهتو نوسره پسولون
مرغلری چه اورد د خونو لیده — پخلاسی سوه راندچیاره دښتون
زرغونو مخکو کی څل کا لکه ستوریه — چه پرهسک باند څلیږی سپین ګلون
سپینی واوری ویلیده کاندی بهیږی — لکه اوښی دمین په ګریوانون
هر پلورنی والی بهاند خاندی — له خو سپید سروهی لدسینګرون
هر پلو دګلو وبرم دی لونلی — توار اغلد لدختنه کاروانون
دسیح په پوه مرو روندون بیا موند — پسرلی مګر مسیح سو په پوکړون
لدمرو خاورو ی آغلی ګل راویست — وچ بیدیا اوغږی کړلدجنتون
سړی جاجی چه راشت کړاشتګړو — ګهیځ چوښی چه پدښ وکا بوغون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بربن چه بنغ د چونیو نغوبزیده سی
تو اچندی سره پیودی اشلکون

د زلما تاپی ماغلی دی پرجنډ یو
لکه پنځلیر غټی کاندی مکیزون

د پوپلوخ سورکړی پسرلی دی
یو دبل پغاړه اچوی لاسون

د هندار وپه څیر غرون سپین دی رنګین دی
چه پرو اوربا ندی څل وکالمرون

پنجوړ نګ غورځنګ لخوا لی څګوند باسی
لکه شنې باتی شنا کاندی سیندون

بند چونې پستایه د جنډیو موسم سی
بند موسم د سلطان پصتون

د شنب د کهالد ختلی لمر دی
د پسرلی پدود و دان لده رغون

د بندو اوروی درست ایوادغونکی
له قصداره تر دیلۍ یو لون

پزابل چه دبری پرنیلی سپورسی
پلاهوری د میرانی گزارون

نه ی څوک څه تدری د میر څښنو
نه ی توری تد تهنګبری کلک دالون

د اسلام دین شهاب دنیری لمر دی
تور ستهان ی کړ نا پیجا دون

هره پلا چه دی پرهند وسند یرغل کا
رلیوی توره نیری پر شهابون

پ پسرلی چه ی تیرون په اتک وکا
غاړه غاړه ی تری سو للد زرون

ند بد دلعلی غندی رون ستوری پدسک ځلی
کډشه پورتد سی لغوره د میرون

ند بد داولی بجګړن د سفید پلوری
ند بد نبری څوک د هند چاره نهرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد څوک زلمی دغور سره راغونډ کا ... دداوسا توری بد چری کا ځلون
یو ځاې وند شهاب الدین دی چې وکا ... په هر لوری هر ایواد تد یې غلجون
چې دغور بادار میت وکا زغلجون ... چې دغور بادار میت وکا زغلجون
تن پسند باندی تیر یوی یې غل کاندی ... په پرتم ی زمری ریږدی پدزنګلون
څپان سیندی هم لوارې ایلاری کا ... پر اوبو وهی دغوریانو بندایرون
پهر کال اتلک دده بند راغلی کاندی ... غوری وی په څنډو څپل پاستد سالون
پښتونخا بنګلی زلمی چې زغلی هند ته ... نو آغلیږ پیغلی کاندی اتڼون
زرغونی ختې اغوستی وی دی خزانو ... بت بید یا هم پسولی وی ځانون
هر ګهیځ چې لمر څرکیږی له خاتیځه ... څو چې یو نما دلوید یځید پښتون
کد بریځوی له غرمدوی کد برلمر وی ... کد لمر مل کد لمر لویده له تر ملون
دشهاب جګړن به ندکښینی لز غلو ... ندبه پریږدی دازلمی څپل بهیرون
زمری کله کابزی ځان له یږ غلګریو ... څوی نکامات متون وریږون
یا به جګ کا دبر یو رنګی پهندکی ... یا به پریږدی هم پدی چا رسون
یا به ورانکا بود تونون د بمبیو ... یا به لسره کاندی پوښو ایوادون
پرنا اوسی تدتل دین شهاب ... نوم دتل وه پر دیرځ پد ښمز دلون

(c) ketabton.com: The Digital Library

څورا ندې ستا پتوره دښمنو لوړ ید | | څوچې نست کړی لدنیرۍ بود تونون

ستا پیژیرمد د خاوند لوی څښتن دی

سوبۍ خو ستا پرستند یوند څوچې یونن

ذکر د زبدة الفصحاء ابو محمد هاشم ابن زید السروانی البستی رحمة الله علیه

په لرغونی پښتانه کښې سړی حکایت کا شیخ کتمد رحمة الله علیه چه ابو محمد هاشم د هلمند

په سروان په ۲۲۳ هجری قدسی زیږیدلی او په لښت کی د لعلا او فصحا څخه

لوستلی وکړه او وروستو ورپه عراق ی پهلو طو دولو ائمه څخه سمع وکړه او ابن خلدون

چه څرګنده په ابی العینا سره ی په بغداد کښې عمر وند تیر کړل او له هغوی د عربی بلاغت

او اشعارو لو ستل او په کال ۲۹۴ هجری قدسی له عراق بیا ځان ورسته

په بست کی وفات سو نقل کا چه ابو محمد بصری او فارسی او پښتو شعر وند ویل او هغه وقت

چه دده استاد ابن خلدون پښتو کویی وند سو نو دده ی خدمت کا او د هغه څخه بدی خوابه

شعر وند په ادب کی د عربو او ریدله ابو محمد عربی څخه په پښتو دخپل استاد دیر شعر وند هم

را رسیدلی دی ابن خلدون چه یو ظریف او ادیب سړی و پیوه شعری درهم ستایلی دی

او ابو محمد هغه شعر داسی په پښتو را ی ولی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر

ژبه هم سنه وینا کاندی چه ی وینه | د خاوند پلاس کښ نزار او درسهون
ژبو ور لره ورځی وینای اروی | د درهم خاوندان تل وی پوره
که درهم ی ځنی ورک سوی نشلی | پرنږی وی پښتو پیښ ندون
که بدای سوهن وبولی خلق وایی | داوینا ده رښتیا ینه له رښتون
که بی وزلی ووایی رښتیا خبره | نو سووایی دا خو سوهن دی تیرون
سو درهم سنه ی چا له لویه برخه | د درهم د خاوند هر ځای پرتمون
درهم ژبه ده له څوک ژبو ریږی | ده وسله که څوک پکا ندی قانون

نقل کا چه ابو محمد پدښتو یو کتاب کښلی وچه په هغه کښی د عربی د اشعارو فصاحت او بلاغت بیان کړی دا دنوم ی د دسالو د بزهد

ذکر د عارف سبحانی سبحان الزمانین شیخ یتمن رحمة الله علیه زما پلار قدس الله سره لکتاب د بستان الاولیاء چه شیخ المشایخ بستان بریخ کښلی دی پکال ۹۵۶ سنه هجری قدسی دا سی نقل کا چه شیخ یتمن د شیخ کالی علیه الرحمة زوی وځلکه چه دی د عمر بری خواته ولاړ او هلته میشت سو نو خلق ی اولاد اوس پکا کړدکښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشمیری خو یه اصل دوی دکاکی اولاددی او تیمن رحمة الله علیه زاهد او عابد او ولی و نقل کا چه کاکړ بابا لاژوندی و تیمن لغوره راغی او پیوو ب کښی دکاکړ بابا پیدندی و کړه بیاوو ی او په کجران کښی و او سید او دعلاء الدین حسین شام پر ماند کښی وفات سو دتیمن بابا دغه شعرونه زما پر رلبستان الاولیاء نخه نقل کول او مالده نخه واوریدل

شعر

گیهئ رنا دلمر خپره سوه　　زما پرکور دوی رنا ره سوه

د بلیتون ورځ توره تیاره سوه

زغ سونا شا په چه بیلتون راغی

زیره می لدی ویرنی شین دی　　پښه زاړه سخه نا وړین دی

زرغون له اوښو می سادین دی

پښتو نوی زم چه تا خون راغی

نه به بیایم نه به بیا راسی　　نه به تیاره شپه زما رناسی

نه به شهی راته پخلا سی

بیلیږی پیری اوس دیونځی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځښتن پاروی هیری ندکړی آغلیه مخ چه په یا ندکړی

اور بلادی پرښیږوی واندکړی

پر ما دبل اور کړوون داغی

ذکر دکاشف اسرار عرفان شیخ بستان بایزید قدس الله سره العزیز زما پلار علیه الرحمة لقد ما څخه روایت کا چه شیخ محمد بستان په قوم بایزید وپد سنوراوک ی کورو ده پلار محمد اکرم رحمة الله علیه هم د خدای ولی واو د سنوراوک راغی بلمند پر غاړه پدیوه کوډلد کښ اوسیدی او د خالق په عبادت بده ونغل کا شیخ بستان لد پلاره دیر فیض ومونده وپه خوانی ولاړ هندوستان تداو هلته په بناو پښاور کښ دیدی او آثار د قدرت ښی تماشاکول او هغه وقت چه وطن تداغی په ۹۹۸ هجری ی د اولیاء الله په بیان کتاب د بستان الاولیاء ګنبض او زما پلار رحمة الله علیه دغه کتاب په سنوراوک کښ د حسن خان بایزید په کور کښ لیدلی وچه په دی کتاب کښ شیخ بستان علیه الرحمة د دیرو پښتنو اولیاء حالونه اوکرامتونه او خوارق د عادت کښلی واو دیر د دیر اشعار ی هم راتقل کړی د لسنو روشاعرانو اوهیڅو شعرو څخه دغه شعر ما د خپل پلار له خولی واوریدی چه د شیخ بستان رحمة الله علیه دی

شعر چه بدلدی بولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر کد پر ما — راسه ګذر کد پر ما

دمینې اور دی زمازې ورېت په انګار کینا — بنې تارونار کینا

خو بد ویلیزم چه می زړه پر تامفتون کینا — ځان می زبون کینا

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر کد پر ما — راسه ګذر کد پر ما

وکد نظر زما پر حال چه پروت رنځور یمه تل — پویر ناسور یمه تل

لږه می څاڅی دینې سود چه بوخیل یمه تل — پد اور جلیل یمه تل

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر کد پر ما — راسه ګذر کد پر ما

کد درد سوز تل ناری او غلبلی وهمه — ګرېوی سوځی وهمه

چه آن می چیری نه آرام نه تیکاو نه دینم — نه راحت ګرند لرینم

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر کد پر ما — راسه ګذر کد پر ما

د خوږ وزیر و لحال تدی ای یاره آګاه — یې د بې وزلو همراه

د خپلو غربت پروی بستان تدګره وهز مستدن — کړی له ګناه ګوښه

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر کد پر ما

راسه ګذر کد پر ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د امیر الفصحا شیخ رضی لودی علیه الرحمة پوه سه په دی چه کامران خان ابن
سعد خان پښتهر صفا کښ په ۱۰۳۸ هجری قدسی علی صاحبها التحیة والصلوة والسلام یو کتاب
وکښل چه کلیه کامرانی نوم و یدی کتاب کامران نکتاب د شیخ احمد ابن سعید اللودی چه په
۶۸۰ هجری کښل او نوم ی اعلام الاوذعی فی اخبار اللودی دی هسی نقل کا چه شیخ رضی
لودی د شیخ حمید لودی و زاره و چه شیخ حمید پهلتان پاچا سوئی څنګ وُړه پښتانه قوم ولیږی
چه خوځوی خلق د اسلام دین ته راوړی شیخ رضی راغی دوه کاله دکسی پخبر و گرځیده او هلته
ی د پیر مخلوق مسلمان کړل نقل هسی ما نصر د شیخ حمید زوی پهلتان کښی د ملاصده لدا ستا نځو
سره کښینوست اولاد ی څخه دی الحاد او اسماعیلی فرقی عقاید زده کړل او گرځیدی
دوی په اعتقاد او ملحد سو چه شیخ حمید رحمة الله وفات سو نو ی پر ځای د نصر کښینوست
او د الحاد ترویج ی خوښ کړی او قرامطه ی راوستل شیخ رضی علیه الرحمة چه سو چه مسلمان د
څنګ ته ور نصر ته دی داسی پاره کی وکښل او وی ستل

پاره کی

د الحاد پلورد ی تر پلل	گرزوه دی زمونږ ه کوراوه
مونږ روڼی په سر یارنه	تا پتور ونو راوړ د
لرغون و لی گرد هیدلی	چه دی گوښی اوراوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سغد گروه دی اوس آیه کې — چې پلرودی رناوه
لودی ستا پنامه دسپک سو — که سړی څو مو درناوه
نفر مذهبي له کهال — لودی نړۍ په کاوه
زهېر رغاده شاله گروه — دورځلوی پیت پدسغاوه

شیخ احمد لودی سې نقل کا چه نفر لودی سې د شیخ رضی رحمة الله علیه عبر کوت وه

دالحاد پټور توران سوم — زه لرغون خو ملحد نه یم
زما وینه سې توراکړی — که ملحد یم دوینه یم
له اسلام نه تر پلمه — تورانو څخه پدتر پلیه یم
گروه می سغد لرغونی دی — اوس هم گروه پلرغونه یم
د اسلام پر هسک بدځلم — د تورانو ته تیاره یم
د لودی نوی سنتی یم — د حمید له لودی کهالدیم
تورانی د بنې چړ دایی — زه لگروه پدآیه یم
دای تورتاسی درد هوی — زه موسن ستاسی پدتلدیم
د د بنغ دینا وی معجزه — زه لودی یمد څوزه یم

غفر الله الماضیین و رحمة الله علی الذین اعتصموا بحبل الله المتین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د مقبول ربانی شیخ عیسی مشوانی رحمة الله علیه هسی نقل کا خواجه

نعمت الله هروی نوسنی پښتون افغانی کښی چه په دوران د جهانګیر پادشاه

ی وکښلی چه شیخ عیسی پقوم مشوانی و اوپه دالمری سکونت کا او دشیر شاه سوری

پدوران کی ژوندی وهسی وایی چه شیر شاه تدخلقو ویل چه عیسی شراب خوری

کا شیر شاه خلق وګماړل چه ولاړ سی او دشیخ شراب وبیني چه راغلل شیخ پښتو

کورنات ژوصراحی اوپیاله ورتد پرانته وه خواړه ی د پادشاه سره چه راغی وی ویل

ای شیخ پدی پیاله کښی څه خوری شیخ ویل راسه تدهم ی وخوړه سړی چه صراحی . بنګه

پدپیاله کی شیدی راتوی سوی ولاړ سی او وغه حقیقت ی پادشاه تدبیان کا

نعمت الله کښلی دی چه شیخ عیسی رحمة الله علیه لوی ولی و اوډ خدای پتوحید کی ښه

متعرف نه په پښتو اوفارسی او هندوی ویلد دپښتو یو شعری دادی

پښتو کا کړی پښتو انکار کړی || کلمه با دزسیم کلمی خوار کړی

تخو تادری په صفتو نو || کلمی نوسړی کلمی نارکړی

عیسی حیران دی پدی شیو نو

کلمی یار کړی کلمی اغیار کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د سلطان السلاطین سلطان بهلول لودی علیه الرحمة الله الولی

په مخزن افغانی کښ رحمت الله رحمة الله علیه سې کښلی دی چه ملک بهلول د ملک کالا زوی و په هندوستان د سلطنت لوا اسکه کړه او د هغه ملک لودی طایفې تخت و تدبیری زمانې دی لودی تبر سلطنت ته پهنډ کښ ملک بهلول په سرهند د اسلامخان تر وفات راهسې استقلال و موند او تر جنګو په ورو سقدی پرډهلی خطبه اوسکه دوهلډه پانی پت اولاهور او دهانسی او هسارا و ناګوری د ملتان تر څنډو پوری وینول او د هندوانو د راجه ګانو سره ی سخت جنګونه وکړل او اته دیرش کاله ی په هندوستان سلطنت وکا او دیر عادل او عالم پاډشاه و پکال ۸۹۴ هجری قدسی وفات سوللډه چه وایی

بهشت صد و نود و چهار رفت از عالم
خدیو ملک ستان و جهان کشا بهلول

د سلطان بهلول علیه الرحمة وفات په تبد د جلالی قصبه کی و او محمد رسول کلا توال هوتک پخپل بیاض کښ سې کښلی دی چه په هندوستان د برسات پموسم خلیل خان بیانۍ سې رباعی انشا کړه او د سلطان بهلول پاډشاه په مخ کښې و ویلډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباعی

خپری اوریځی ژاړی د له پاسه کوی باغ ته بیلتون له لاسه
یاد سفر لوښی کوی هر یخوا ستا دا مرحبا کا ستا زموږ نه واسه

سلطان بهلول رحمة الله علیه په دا رباعی دلغوزه پجواب ی دا رباعی سمدستی وویله

رباعی د سلطان بهلول

ملک ښزرغون کړم په درکړه راسه ګوره اوریځی دداد له پاسه
خول می دعدل په دروازه دی جهان ښزیب موږی زما له لاسه

ذکر د خان علیین مکان خوشحال خان بیګ علیه الرحمة

محمد رسول هوتک پخپل بیاض سی کښلی دی چه خوشحال بیګ د شهباز خان
خټک زوی و چه په سنه ۱۰۲۲ لمد هجری پیدا سوا دو خان خواږینی او غښتلی و
خوشحال بیګ څو کاله په هندوستان بندی و او بیا یی له مغولو سره د ډیری جګړی کړی
او د اورنګزیب پاچا سره ی تر مرګ د ښمنی وکړه او په دغو تاوګنی مړسو نقل
کا چه خوشحال خان بیګ د خټکو سرداری کړله او هم د ډیر زامن ی درلود

چه لټول شاعران و او پخپله خوشحال بیګ هم دغزلو دیوان لرښدچه دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباعی

خپری اوریځی ژاړی له پاسه کوی یاره بوخ ما بیلتون له لاسه
یاد سفر لوښی کوی هر یخوا ستا دامر حبا کا ستا زموږ نه مواسه

سلطان بهلول رحمة الله علیه په دا رباعی دلغو زره پخواب ی دا رباعی سمدستی وویله

رباعی د سلطان بهلول

ملک ښار غون کړم په درکړه راسه ګوره اوریځی دداد له پاسه
خول می دعدل په درو روان دی جهان ښریب موی زما له لاسه

ذکر د خان عظیم مکان خوشحال خان بیګ علیه الرحمة

محمد رسول هوتک پخپل بیاض سی کښلی دی چه خوشحال بیګ د شهباز خان
تهلک زوی و چه په سنه ۱۰۲۲ لمد هجری پیدا سوا و د خان خواږینی او غښتلی و
خوشحال بیګ څو کاله په هندوستان بندی و او بیا یی له مغولو سره د ډیری جګړی وکړی
او د اورنګزیب پاچا ه سره ی تر مرګ د ښمنی وکړه او په دغو تاوګنی مړسو نقل
کا چه خوشحالخان بیګ د خټکو سرداری کړله او هم د ډیر زلمن ی درلود

چه لکه شاعران و او پخپله خوشحالبیګ هم دغزلو دیوان لرښه چه دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلونه د یې سبدی او هلته هلته ښایی هم په شعر وایی او قصاید هم دی نقل کا چه
خوشحال بیګ د مغلو په بندګنبی د اوچد د ښتهبور پکوټ بندی ویښتانه ختکان ولایل
اوده ی ، مغد بند یخانی راویوست اورنګ زیب لنسو پخبر څو چه د ی خپل وطن
ته راورسیدی او مغد پاد شاه سره ی جګړه وکړل د خوشحال بیګ دلی اکوړه نومیږی
اوسلته ختکان پراته دی پختکو خوشحال بیګ عالم اوشاعر پیدا سو روایت کا
چه خوشحالبیګ هرات په فقد ګنبی په پښتو راوا روله اوده یر کتابونه ی وکښل
اوچه کال ۱۱۰۰ هجری وفات سو محمد رسول هوتک پخپل بیاض د خان علیین
مهمان داسی شعرون کښلی دی چه زه ی هم پدی کتاب نقل کاندم

غزل

پاتد کماتد می سترګی پدخاتد شی	چه خبر دی د راتلو راباندو شی
تد خو اوس لساند وړی مرور شوی	دا څا یاری دسم ګندن پزړ دشی
چه دیدن د محبوب وکړمد تازه شم	لکه کښت چه باران سره اوبدشی
کوره تا رابا ندی کومی کوډی کړی	که په پښتو درځنی دروهم زړ ځوندشی
پدارمان دهغه وقت یم دریغ دریغ	که دزنی سیب ی بیا دما پخولدشی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل یار د خدایی سپی کاږی — لکه روح چه له وجود پواته شی
بخته سپوږمۍ مدد بیا راسره وکړه — چه پغیږکنی می بیا تللی یار اوده شی

د خوشحال سلام پوار و ښو یارانو
گندی بیامی پلمید و سړه مړه شی

وله ایضاً

که مسجد کوهی کدیر — واړه یودی نشته غیر
یو می بیا موند پهر څو کښ — چه می وکړ د زړه سیر
بغدځای پسیر گرزم — چه تر سهر سیږی طیر

خوشحال یو دینی خوشحالدی
وړند وړ دی غیر و نږدیږ
و من ربا عیاته رحمدالله

چه حرمتاب دی یا تر سفده وی — یاری له دو سره لنده وی
د بد د پیږدی په تنگسه بلاته — بتر تر دانه شکم بنده وی

وله ایضاً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښیار ښکلیند په وړه مولوزیاتد کا ورمونډ وایم کد څوک مخ راتلد کا

محتاج د نورو نورو نغریو شی سړی چه خپلد کهوه ماتد کا

ذکر د زرغون خان جنت مکان چه په قوم نورزی و روایت کا

دوست محمد کاکړ چه پخپل کتاب غرغښت نامد ښې کښلی دی چه زرغون خان د نورزاد

نورزی واو پکال ۸۹۱ هجری مبارک ولاړ هرات تد اولد سخد خای لږ اق

او خراسان سفر وکا اود اوزبکو پخپلکو کی زرغون شکاره ره سند مرانده وغیرت

چه شیبانی خان سیستان تد ورسیدلا نو زرغون خان لده سره جنګوند وکړل

چه داوزبکو لښکر ډیر وو میړل دوست محمد کاکړ سی نقل ما چه په ۹۱۲ هجری

زه ولاړم هرات تد په لحرات کښی می د ملا ایوب تیمنی څخه د زرغون خان د

غزلواو شعرو دیوان ولید چه اوراق ی وپشمیر دری سوه هم دوست محمد کاکړ

روایت دی چه زرغون خان ډیر ضعیف سواو په ۹۲۱ هجری په دیرګوت

کښی وفات سو دوست محمد کاکړ پخپلد غرغښت نامد کښی داسامی دوه یخ چه

مثنوی د ساقی نامی دی دده لد دیوان د اشعارو نقل کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثنوی ساقی نامه

ساقی پاڅه پیاله راکړه — مرور یارمی پخلا کړه
اوبدتویی پد لښو کړه — اوږمی مړ پدی اوبو کړه
پسرلی سوغنچه گل کا — زلفی تاوی دسنبل کا
بلبلان شور و فغان کا — کړیدن پگلستان کا
زاهد وزی صوفی څخه — شراب پیری میخانی څخه
هر سری پمیو مست دی — دی بهار کی گلپرست دی
پراغوښتن سری نښی دی — د عشق لو تندارې دی
جهان پټول سور اوزغون شو — وچ راغد سبکلی ګلون شو
سری پټول شور و شغب کا — یارانی کا ندی لطب کا
بهار وقت د یارانی دی — بنده موسم د پیمانی دی
لو ساقی پاڅه بهار دی — تن ژوندون سبا رفتار دی
دنیا پاتد موب بخوند — تور و خاورو کښی به یو ځند
پیمانه د گد لرمی کړه — بزم تود به پیاپی کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه یو دم سمد آزاد ... نا بناد زړه می سینه بناد

ساقی پاڅه وقت دی ... پیخوښش کی خم د مل دی

وقت د عیش و د بیشو دی ... د پیالو د کیدو دی

بغه څوک اوس د پیخورۍ ... چه ی جام تش د نلورۍ دی

مستان گرزی پیاغولښ ... مستی کاندی پرغولښ

لاس پلاس دی یارانی کا ... یو په بل ناز و نخری کا

مجنون وصل له لیلا دی ... د جمال په تماشا دی

نه عجم ستد نه بلیتون ستد ... نه هجر نه حکر خون ستد

تش تاو لرزمد راسمد ... ساقی یو کړی پخلا سمد

ما تد جام د ربل ولورلا ... چه یو تش می د زړه نور سی

او می بل د زړه پکور کړه ... لهر چا هر څه ی نو زړه

په بل څه نوی الفت دی ... نو له صبره محبت دی

قول اخلاص دی او صفا دی ... تیاره ورکه سی رنا دی

له زړه کم غش او دغل سی ... جهان نو له گل و مل سی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی ستا بهر مطلوب دی — نو بهار خلکه مرغوب دی

د ستا لور پیرزو نوی — نو بهار ربه په څه بندوی

خوند به نکارنگ د ګلو — بی مستیو بی له ملو

ند به بزم پشور تو دسی — نه نغمی نند سرود سی

جام به تشر د آرزو سی — ورک بجهر او پیرزو سی

نو ساقی پاڅه بهار دی — بزم تا له امید وار دی

یاران ناست سرنګی څلوردی — ستا د جام پامید نوردی

تر هم راسه عنایت کړه — بزم تود د محبت کړه

لسرو ملو څخه ډک جام کړه — دیارانو ی انعام کړه

چه سو ی بزم سچی تو دسی — در نه الو غوښ و سرو دسی

د جهان ویرو غم هیر کا — یو دم بند په عشرت تیر کا

په پدمخ کی موبلیتو ن دی — لجهان سا یون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د الله تعالی پر حم نو مړ د وست محمد فاکر علیه الرحمه دبابر خان زوی و چه د
فاکر بابا د زیارت د پاره پکال سنه ۹۱۲ هجری ولاړ هرات ته او بیا چه راغی بر د ب ته
پکال سنه ۹۲۹ هجری ی یو کتاب پشتو نظم ژ چه نوم ی دی غرغښت نامه د اکتاب
چه ما ولیدی شیرین بیتونه پد شتو لری او د غرغښت بابا قدس الله سره الکریم
حکایات دی او د رشتینو خلقو ی روایات راجمع کړی دی د غه کتاب زما پلار
پد تو ډ کښی پیدا لی و او ز موږ کهول کښ موکو چینو او ز ښو پد سبق لوست
دوست محمد علیه الرحمه پخپل کتاب کښلی دی چه زما پلار بابر خان هم یو کتاب مشجر
کښلی و چه نوم ی و تذکرهٔ غرغښت هغه وقت چه بابر خان وفات سو او
زه پر کور ندوم نو هغه کتاب ورک سوی و او چا ضایع کړی زه چه راغلم
د خپل پلار پد ماتم کښی دیر جن نسوم لکه چه د کتاب ورک و ماخو د هغه کتاب
خبری اوریدلی او پد وارو وارو ویلی وی او هم می یو څه لوستو تحفه پیاد وی
نو ما پر خدای تو کل وکا او هغه قصی او روایات می پیا پد شعر وویل خدای
تعالی جل شانه دی زما پلار سعی مشکور کا هسی وایی کښو نکی دی
کتاب عفی الله عنه چه ما د غرغښت نامی تحفه د غه حکایت را نقل کړی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکایت لدغربنت نامی

لدینکا نو روایت دی — هسی تولګ حکایت دی
نور محمد کاکړ راوی دی — چې ی فیض تل جاري دی
دینکو نو لد خولې وایی — چې غښت ی راته سنایي
چې کاکړ ینګد زاهد و — لوی څښتن لدتل عابد و
تل ترتل بې عبادت کا — پرې دی لیاري ریاضت کا
شپې ی رڼې پدلمانځو وی — پدژړا و پدنادو وی
ندی خوب ندی خوراک و — عبادت ی ژوند وزوا ک و
چې بدکښینوست پدلمانځنه — یا بلکښینوت پدستاینه
ورځ ی تولد پقعده وه — شپې ی هم یوه سجده وه
تل ی سیر دلاهوت کا — پدیوه ګولډی قوت کا
غرق بدتل پدذکرالله و — هرسبا دهر بیګاه و
یو ه شپدی عبادت کا — پرګناه ی ندامت کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنرگی پښتی سوی لر خو به — په شپو شپو ی و ویښتو
هسی خوب ی ولید گرانه — چه غرغښت ښځی ښنهانه
وایی ای کاکړ ځوبه — تا خوښ یمه ښکلی ځوبه
تا قدم زما پرانه ردی — ما سوا کښ ی قرار ی
شپه و ورځ دوه لمانځه — د شښتن عبادت کړه
ولی پاته تا نه ردی — شپی او ورځی د پکور ی
ځه جهاد کړه پر تا فرض دی — دا بهم تا د غازی قرض دی
یوه ورځ جهاد افضل — تر ملو کلو لمانځل
څوک چه قتل لمنځ وړوڅه کا — په جهاد بدی پوره کا
طوبی شره دین همدا دی — بیا ضمت د خلق اهد دی
تا پاته دوا ړه دنیه — څان خبر کړه بنده لدنیه
توره واخله مجاهد شه — د لوی خدای دین قاصد شه
د خدای نور پر جهان خپور کړه — دا خدمت ی پخان پور کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه د بشپړې عبادت سې | څان د خلاص له معصیت سې
چه له خوبه ویښ کاږې سو | د غزا پر خوا نومړې سو
زغږه خولې آراستې کړل | د غزا غشې تیره کړل
هرات خواته پرتلو سو | د سلطان غیاث لښکر سو
ویکړه هوري جهاد دن | د سلطان ملاشو پښتون
څو هوري شر دنیا تیر سو | د غازیانو پټول شمیر سو
چه ې هلته هم وفات سو | ننګ پښاور و د هرات سو

میړه سې ژوندون کاندې
مرې د خدای پرضا باندې

ذکر د محبوب سبحان عبدالرحمان علیه الرحمه محمد رسول هوتک علیه الرحمه

نجل بیاض کښې سې کښلې دې چه عبدالرحمان بابا پر قوم مهمند و او په پښور ې
ژوندون کا پلار ې عبدالستار نومیدې او په بهادر کلې ې دیره وه عبدالرحمان
بابا په ۱۰۴۲ هجرې پیدا سو اولاد ملا محمد یوسف یوسفزې څخه ې وت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکا اولد سعد څخه ی فقه او تصوف زده کړل او بیا ولایر کوهاټ ته ولیدی هم
سبقونه ولوستل او سند عالم سو پدهغوانی ی دینا پر پښوله او اکثر به په غرونو کښ زیدی
او کله به ولایر دهندوستان پرخوا او دخدای عبادت به ی کا دونیا پدکار به نه
مشغول کیدی عبدالرحمان بابا یو عالم ربانی او عابد سړی و او دیر شعرونه ی دخدای تعالی
جل جلاله په محبت کښ وویل او په پښتو کښ پدرحمان بابا مشهور سو په ۱۱۱۸ کلنه هجری
وفات سو خلق ی تر اوس د پیښور په حصیره کښ زیارتونه کا او دده شعرونه لولی
درحمان بابا دبیتو او غزلو دیوان ستداد دیر دیر پیدا کیږی سی وایی فقیر محمد
هوتک غفرالله ذنوبه په ظل الله پادشاه جهان شاه حسین کاتبان واستول او
له پیښوری دعبدالرحمان بابا علیه الرحمه دیوان نقلونه راوړل او په قندهار
کښ علما اوزباد وکښل اوادس دیر دی فقرا او دخدای دوستان دعبدالرحمان بابا
شعرونه دیر لولی او خوښوی او عام خلق قالونه پرکوری حتی چه پنجمنی هم دا
کتاب دیر وایی او خدای تعالی دده په دینا کښی سی برکت اچولی دی چه هر څوک چه من
زیره دارد په کا او هر غریب او محتاج مستحق کا زمایلار سی نقل کا چه په
قندهار کښی د افغنی ګرګین خان جور دستم تر هغه تیری وکا او خلق د خدای سی څنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه اب سول چه سپرګ خو بنس سول نو دوی په کوکران کښ مغفور رحمانی برګزیده صمدانی حاجی میر خان ښونکښ الم خیل قدوالا سره ل اولاد سغدی چاره دکار طلب کړل اولته لو اویل هر څوک چه دی وایی هغسی کړی سغد مغفور یوه ورځ ترما بنامد لدلوزو پښتنو خانانو اومشرانو سره مصلحت وکا او هسی ترون وکا چه ظالمان مړه کړی او خانونه لجور وظلم وژغورې په پای کښ حاجی میر خان علیه الرحمه ویل راسی چه عبد الرحمان با باقدس سره هم وپوښتو چه دده دیوان ی خلاص کا هسی شعر وند و بیت

زه مکتب غندی په پند خولږ ګویا یم	خاموشی خاتیری کا ترغوغا ځما
کښت د عشق په لوده زه لږ امان چرې	سمندر بوید چه زیت کا پهرا ځما

دغه بیتونه ی ولوستل سغد مغفور حاجی اولس قدوویل چه ظالمانو کار تمام دی ما اوس دستی خاموشی بهتره ده لمتولږ به پند خولږ دا کو بنس کړو چه ظالمان رک سی چه مناسب وقت راسی نو بیا زه پرتاسی بدغ وکړم سغد وقت باید لمتول تیار یو وظالمان لږ وطن وباسو نقل کا چه یوه میاشت ورو ستد صحبت مکان حاجی میر خان دا اولس میران او خانان راوبلل او پدما بجدی جرګه کړله اولتولو یقرآن قسم وکا چه دګرځین خان ظالم لدجور څخا نو ند خلاص کړی پردی وقت بیا حاجی

(c) ketabton.com: The Digital Library

میرخان مغفور لدرحمان بابا تخ دابیتونه ولوستل بیت

په اسمان ی یخ بیت کړی پسماب و | خدای وما وند بنکاره کړی بخه نمر
چه رقیب راته تړلی پر نخیر و | نخیل حبیب راباندی پرانت هوډ بیا
یو حمال ی منت بار اوس رحمان | په صدف کښ د خل نشته دلو هر بیا

نقل کا چه د خدای په قدرت دغه درخ پر اسمان اوریخ هم وه نه چه حاجی میر مرحوم دابیت ولوست بخه کړی لمر بنکاره سو اوریخ ی لدمخ بسته سوه نقل هم دغه یوالبهی سند دکا نه او بیا نو جنت مکان حاجی میرخان خاتره وویل دادی د خدای تعالی مهر اولطف هم زمونږ ملګری دی اوس نو وقت دی چه توری ندیکه و وکاږو او ځانونه لږ دښمن وڅرخو رو بخه وچه په ۲۹ د ذیقعده الحرام ۱۱۱۹ هجری اوس قول سول او د جنت مکان حاجی میرپه مرد په قندهار شوتل او د بنځه نان ی قول مړه کړل اوس به نو کاتب الحروف غفرالله ذنوبه د عبدالرحمان بابا شعرونه رانقل کا

غزل

زه داسی دیوانه ومجنون چاکړم | لدرواج لدرسوم بیرون پاکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیږم چه داچاری پما څوک ۱ | لیونی دخپل شاه په افسون چالرم
د مې سترګې لوم بانډ لومد غمزه وو | دوب هیدنندی پخاک وپخون چالرم
نوکان توفیق خو دفتو راتخ ندو | په فتنو د روسترګو مقتون چالرم

رحمان بیخ لخپله ځانه خبر نوم
چه داسې نک زبون او محزون چالرم

ذکر د شیخ الصالح محمد صالح ، رحمة الله علیه سبې وایی غاښ دی کتاب محمد چه

ملا اللدیار اللوزی په تخفه صاحب کښ کښلی دی چه شیخ محمد صالح لقوم اللوزی و پر
جلدک کښ اوسیدی او عابد او عالم و چه وقت ی پنډ سو تیراوه او د خلق الله
ارشادی کا نقل دی چه شاد بیګ خان دقندهار صوبدار شیخ محمد صالح دغوښت
چه کابل ته ولاړسی او هلته خلقو ته فیض وګټی او په تدریس د علومو طالبانو ته بدایت
وما شیخ محمد صالح ورته وکښل چه مالد طمع د عزت نشته او په دنیا پسې نک نغواړم
زما داسې مقصد دی چه دنیا ما ته راسی نه چه زه ولاړسم دنیا پسې کله زما عزت
عزاړی ما پریږده او په دنیا پسې ی مه مسافر کوه چه دغه خط ورسید ی
شاه بیګ خان لنګر وویل زما هم شا عزت مقصود و ندی عزتی سبې وایی محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه ملا الله یار د خپل شیخ پیامد و کیښ کتاب چه تحفه صالحی نوم و پرهغه کتاب کښی
د خپل شیخ علیه الرحمه احوال او خبری و کښلی اودد و اشعارو یې کیښ ضبط کړل چه لاهغه
څخه د اغزل دی چه شاه بیګ تدی کښلی

غزل د شیخ محمد صالح

دلیلی دیسی فیض هرسبا وړم | بهیره ده صنت بولی دوز چاوړم
چه اشنای دشپی ناڅاپه پلاس کښیوت | روښان زړه پکوځل پتلم پسماوړم
پردنیا لدتجارت څوک د دنیا کی | زه د عشق پیاز اردعاردشق سوداوړم
دلیلی لیدل درب په بهانکس | خزانی کددوی حل جهان پشاوړم
کړ پرتخت می د سلیمان سپور کړی کمری | عاقبت نخاورو تدبند عمل پیشاوړم

بیلار عشق څوشحالی پرما حرام
زه صالح کړ پدخولد خوښ پزه ژړاوړم

غزل د ملا ایضاً رحمه الله

چه پزه ی غښتی څرخ سی د چښمانو | روغ بانسی پداروده لمبیانو
چه نور ئی لرنخه خلاص پزه رنځوروی | دادزړه دارو چه ښکره حکیمانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مگر بله چه حبیب دی هم طبیب دی | کارسازی کاد خوارانو رنځورانو
هیڅ اثر ترا باندی نکاند عالمد | نبدویل درو ته هر دناصحانو
نصیحت زړه نخوا ړی اړ نشته لوظ لړک | زړه می وړی پد منګولو خوبردیانو

که صالح نمندی دزړه پوښتو پایی
نو زړه دولت پردنیا نشته لالبانو

ذکر د مقبول ربانی علی سرور قدس سره الولی | پد تحفه صالح کښی سبی راوړی

چه شیخ علی سرور شاهو خیل لودی وچه د ښدوستان پختانو کی دیره واو ښاوند وکرامات تو اوخوارقو چه خلق بد بر کلد څخه لیدل پد مخزن افغانی کښی هم نعمت الله سبی وایی چه شیخ لوی لوی کرامات ښکاره کړل او خلق پد وګړه ښیدل پد تحفه صالح کی راوړی چه شیخ بخپلو مریدانو تد هدایت کا او عظوند او دسوالوځ ابوند بری ویل او دتصوف مشکلات بری حل کول یوه روښ سوال څخه وسوچه پس ترا هر لحظه مرګی رجعتی است مصطفی فرمود دنیا ساعتی است څخه مقصد لری زهو بر مرګ ورجعت کلد وایم او مستمر دی او کد دا مرګ ورجعت دایم او مستمری وی نو بد حیات بعد الممات متصد دسی او د تناسخیانو عقیده دسی بیخه غارف ربانی سبی جواب در کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه ذات ما سره دی لدبدند ذات دا نما ثابت دی او بدون متحلل دی هستی دایی
انت انت لا ببدلنک فان بدونک فی التحلل ولیس عندک منه خبر فانت وراء هذه الاشیاء
دغه مرگ ورجعت بدنی دی نه ذاتی اوبر کله چه تحلل وموند سابقه ذرا تو نوی پرځای دبرې
لاحقه ذات او همدغه تجدد دی چه دونیا عدم تحقق ثابتوی او همدغه مصطفی علیه السلام
ویل الدنیا ساعة رشتیا کوی په تحفه صالح کښی د عارف ربانی علی سرور لودی اشعار
دی چه داغزل ځنی را اخلم

غزل لعارف الربانی

محبت پیاله دمی نوش کړه پیجاز کی
دحق نور وینم پسترلو دایاز کی

درست وطن رانه دریاب شو بی دیدن
دیدمی نشی مګر خدای می سبب ساز کی

کدزه مه شم هم لکور کرم سرپورته
ناګهان چه می دلبر پورته آواز کی

لاړمی سرغوڅ درقیب پتیره تیغ می
هم بدهم کدهلته دلبر غوښت پیمهر ونازکی

زه ویار مدا ما ناست ویولد بلبد
پرغمازد باری کابنی دغم سازکی

گران بلیتون بد دهغو مینو وینه
چه تل ناست وی چاوت کی سره زارکی

ای سرور غمازان شوه بی حساب
پاک الله د صورت نشی مغز پیازکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمد خزانه پدبیان دبعضو شاعرانو چه زموږ معاصرین دی غفرالله لهم
ذکر دانشای بزم زان ملابانه توخی ملابازتوخی پدالتزکبل اوسی اوپه
اصناف داشعار وکښل استاد دی غزل اورباعی وایی اودشاعرانوانبازدی اوزما
چه محمد هوتک یم همراز دی ملدچه قندهارته راسی زموږ مجلس پتوددی اویاران دده
لدلطافت وطبع همنون ملابازمبادی دعلومولوستی اوپه فقه شریف کښې تیارډی
ملدمنطق اوحکمت لولی اوخپلوشاگردانوتدی درس ورکوی دهغه پداتبداد ځوانی
تللی واوپه هغه دستان ی لداستاد انولوست کړی لطیفه

ملدلدملاست ملابازراغی اوپقندهارښې نامیلمه سودستی ماچرگ حلال کا
اوطعام ډی تیارچه دسترخوان راغی ملابازهسی شعروواید

شعر

پرلودوډی زمری	دبازبرخه یوچیچې دی
دبازنیمګړی دغرخښو	اوسی ځی بس اپینلی وړی دی

ماژر جغد سپین دی بم حلال کا اودمیلمه میلمستیا تر می پوخ کا دا بد لد

دده بدلو څخه دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد ۵

راسد پرخنگ راسد لیلی تو می نزدی سد لدل | بیمد نرخی چه می وند بختی بچو بر زه منگو ،
راسد پرخنگ راسد لیلی ولی ملاکړی بلیتون | داستا لعند زیرکی دی پسرو دینو کللونو
که هرخو تبستم نه پریږدی می ستاد عشق شوانخون | زه نخلا پیږم لعنار پدلیږدند پتلی
راسد پرخنگ راسد لیلی چه دپرزه کم ملهم | داستا پرعشق کی می ترشا کا دوینا داړه غم
حساب کتاب مجاز می واړه کا تاسینی برهم | لاروړ نر نستد چه دکښینوم دړو پکو کل
راسد پرخنگ راسد لیلی چه دپرزه کم بوری | کجل دروا خلد دواړی سترکی بدی زدم تری
لیدل به ستا دمخ کوم اندیښنی نکم نوری | پکار می ندی ستا بلیږ دجنت زیری گل
راسد پرخنگ راسد لیلی چه سره وکړو خوالد | پرتا مین یم بی لتاسی نستد یځ اند بسنه

زه دغرو باز وم تا بندی کړصد قفس کی پرشد
یو وار می خلاص کد چه بیا زده کړم دوزر خیرول

ذکر داوفضل لمه اصیرین ظل الله فی العالمین شاه حسین لازال ظلال سلطنته من مفا
المسلمین پادشاه جمجاه ظل الله شاه حسین بنالم خیل مټوتا ... د مغفور جنت مکان حاجی
میرخان زوی د ... چه اوس بچواسنی کښ پادشاهی ه اوپشانه ی پیسوری آباد
پادشاه عالم پناه پد ۲۳ د جمادی الاول پد ۱۱۱۴ سنه هجری پیښ د کلات

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا سو بغده وقت حاجی میرخان دبیت الله اداصفهان سفرو کا پادشاه ظل الله کوچنی و
اولد اعلم علما ملایار محمد هوتک څخه ی درس ولوست او تر دوولسو علوپوری دیمری
دفقد او تفسیر او منطق او دبلاغت کتب ولوستل او پدقندهار کی لدپلاری مصالح
دامور سرته کړل او په جنت مکان حاجی میرخان په ۲۸ دذیحجة الحرام سنه ۱۱۲۷
هجری پقندهار کښ وفات سو پادشاه ظل الله څورلس کلن واوه څیل مشرورور شاه محمود
خان سره و میرعبدالعزیز چه د حاجی میرخان ورور و لسلد مرگ دوروروپقندهار کښ
مشر سو خو داوس رعایت ی کم کا څوپد سنه ۱۱۲۹ هجری دشپی دناسرخ لدقصر له
بام خطا سو اوراولوید مړسو دخپل عم تر مرگ وروسته میر محمود پقندهار کښ
پادشاه سو اود سیستان اوکرمان پرخوای لښکرو ځاپه سنه ۱۱۳۵ هجری چه د
اصفهان دضبط دپاره دلاړ پقندهار کښ څیل ورور پادشاه ظل الله شاه حسین پادشاه
کا اود قندهار اوفراه پادشاهئ ترغزنی شاه حسین تدور کړله اود لته لوغلجو ملکانو اواد
خانانو اومشرانو شاه حسین پخپله پادشاهی وماند او خطبه او سکه دی پنامه مبارک
جاری سوه شاه حسین ادام الله دولته دروراوستهور پادشاه دی درعایا
پدادرسی اود دادخواهانو فریاد اوری دظالمانو لاس کوتاه دی اورعیت آرام دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پادشاه عالم پناه دربار کښې تل علما او صالحان لاړل‌ی افضل العلما ملا یار محمد سوتک
چې د پادشاه استاد د‌ی لوی عالم د‌ی په فقه کښې د کتاب مسایل ارکان مقصد کښلی
د‌ی بل لوی عالم د‌ی عصر چې د پادشاه ظل الله تر ظل لاندې ژوند کا د قندهار جامع
امام ملا محمد یونس تونی د‌ی چې د ملا محمد اکبر فرزند د‌ی او د علوم تدریس کا او کتاب
د جامع فرایض کښلی د‌ی په پښتو او بل عالم جامع الکمال ملا زغفران ترکی د‌ی چې
مدار المهام او صدر الافاضل د‌ی او د پادشاه ظل الله کښې لاس د‌ی او د محمد چې د
پادشاه زوی د‌ی استاد هم د‌ی ملا زغفران پحکمت او ریاضی او طب کښې استاد د‌ی
او ګلدسته زغفرانی د پحکمت او طب کښې د‌ه د کتاب هم لیدلی د‌ی او مطالعه کړې
د پادشاه ظل الله شاه حسین پنجب کښې مړنی د‌ی او په مینو لو د مملکو کښې ګرځندی د
غلجو طوایف ترغزنی پورې د‌ه د پادشاهۍ په وخت کښې او په ابدالیو کې تر سیستان او هرات
حکم کا په ۱۱۳۸ هجری شاه حسین لښکر د کا او د بهادر خان په سالاری ک
د شال او بوذ ب ولایت فتح کا او په کال ۱۱۳۹ هـ چغله پادشاه ظل الله تر
د یره جات فتح کړل او تر ګومل ې ضبط کړل او وس پر د غو تو لو مخکو د‌ه سکدر
د‌ه او حکم ې ساری پادشاه عالم پناه پدارګ کښې د قندهار سنګه قصر چې نارنج باغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته چې ... ه وخ دربار کا پکتب خانه کښې او په مجلس کښې علما جمع کیږی او شعرا او فضلا
لټولی ز... محمد هرتګ کاتب ددی کتاب هم پدی مجلس کې یم او دپاډشاه ظل الله اشعار
او ادبیات پیغام کاب هم او کتاب ددیوان ی مرتب سوی دی کله چې پښتو اشعار وایی
او کله فارسی ژبې نو هم میل کا او کتاب ددیوان استاد العلما ملا یار محمد ندی قرات کا
چې سهو و سقم څې زایل کا او دپاډشاه په اشعارو کښې لږ سهو لیدې شی او علمای ټول
په بلاغت او فصاحت قایل دی او سماع ته مایل ښې وایی محمد کاتب ددی کتاب
چې یوه وخ دپاډشاه ظل الله په قصر کښې مجلس وو او فضلا او علما سره راټول ناګاه
حال دسوچه قاصد راغلی دی او پیغام ی لږلیږی څای راوړی ملا زعفران
دباندې ولاړ یوګړی پس ورته مجلس ته راغی او زیږی دفتح دشال ادب وب ی
وکا او دا ډول ډول عرض کړل

بیت

صین پاډشاه دکن تداره کوری | چې ی فتح په لښکرو برو ب و شال کا
او زیږی ی راوړی دی حضور ته | نو زعفران انعام پرسر زعفرانی شال کا

شاه عالم پاډشاه تر زعفرانی شال ورکا او په دغه مجلس ی ټول حاضرینو ته شالونه
ښکل او پاډشاه په انعام سربلند سول ښې وایی محمد کاتب ددی کتاب چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پادشاه جهان پناه اشتیاق یې دی او دوی د زړه خوږه دی د لته یو غزل نقل کوم چې
محمود د کلام اصول ملوک سلام خان خټک

غزل شاه حسین دامت سلطنته

بلیاند دی دغو پیچاو نجور کړم | پدیتا رو لی د هجران دی تار تار کړم
بلیاند دی ښکن او بنکی راخیږی کړی | ستا د فکر پکړ داب لښتل عبور کړم
د فراق پیری می نصیبوت و مری تد | پدیهانو کښی رسوا لکه منصور کړم
د وصال دی هم نا باد دیدن دیری | د بلیون فکر پزه لښتل نا صبور کړم
د باندو غشی می د خوږ پیځکر کښی | غما زانو پد غمزو غمزو تهجور کړم

خلق یاد زما د عشق پد لیونو کا
زه حسین محبت سی مشهور کړم

ذکر د شاعر شیوا بیان محمد یونس خان سهی روایت کا زما تر بور ریخت ښوک

چه پد سنه ۱۳۰۱ هجری پښور ته نقل وکړم د هلته می پخپر کښی محمد یونس خان شاعر شیوا بیان ولیده او د ده اشعار می سماع کړل محمد یونس پد غدکا ل کښ پریښ ځی خو ان و او پد قوم موسی خیل و چه پلار یی نور محمد خان د موسی خیو څخه د کسی دا بد سره غله

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه پیښور کښې سلګونه اوکتابونه د هغه وخت چه
عبدالرحمان بابا پښتونی و د هغه شاګرد سو او د شعر دیوان ی جوړ کا چه ډیر غزل
لری . د پخپیر کښې معروف سو محمد یونس مهمان دوست . او کریم سړی دی سافرین ک
چه کښې پرده ډیره اوسی اوګډ څوک عالم او شاعر ده کړه ورسی د پیر قدری کا
او په عزت داری او میلمه نوازی کښې همت کا رحمت هوتک حکایت کا چه محمد
یونس پخپله د پیر کښې د پیر باندې کریم او پیره ورځ ی ماندویل چه یو دن شپه نه واړه
ډیر خوږ چه هغه یو د پاسنۍ ی زما عزت وکا او پیره ورځ به ی اشعار ډیر راباندې
ویل د هغه دوه غزل رحمت ده له دیوان ماندراوړل چه په دی کتاب کښې ی
ثبت کا ندم خدای تعالی د محمد یونس خان ژوندی او معزز ولری

غزل

زه ... ندو پیمنده باندی سر چا	ګلدیا موند شیرین وصل د بر چا
د ... بت ی شال حسن روزی نوکی	پدا حسن بلیده شمس و قمر چا
... پدمې خپل مهر رهبر شوی	راکاوه به د دلبر د نور خبر چا
د ... استاد زلفو بوی تر شام شوی	دوباره به یادول سنګو غبر چا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پو صال لپس خو نا ب ستر کو وو ری | په آسان دا سل یا سو ند ملتر چا
ښا یستد لیلی بد نمو می پکو ر بش | څو جدا ملد مجنون نشی لد بر چا
جدا یی بی حق و ر تر ح لد کند یر کا | چه نو شتی د وصال ثمد د شتر چا

و لرم تدی کا ر و سیا ره یو نس
مقصود ځمد دی مینه لی پد هنر چا

تغزل ولد ایضاً اطال الله عمره

شیرین یا ر خما د وا یه ستر لو تو ر ی | چه ی نو ر د ستر ګو نی ځمد کو ر دی
پد نیا کښ چه بنیاد د اشنا یی ه | پښځه د جدا یی پو ز ی پو ر
و او یلا د عاشق لد یر سحره | لیونی عاشق ا یزار لد پد ر و مو ر دی
لد بید ر د شا نظر زیان د کو م دی | شا د حسن خبر ملی لو ر پلو ر دی
د محنت و ری د د ر و ند و ر با ندی کښینو | خوار عاشق تر د ر اند ه با ر ه ند ی نسو ر دی
با دی بم د ثمد د و ر د تد نر سیږی | ښځه ځو ک چه شا د منتی پر بر ق پسو ر دی
چه د مشق څراغ ی نو ی پګو ګل کښ | ښځه ز ه لد مر د ه نو ځمی ګو ر دی

ز ه یو نس چه شا پمینه کښ ر سوا شوم
او س پد بیا ر تد جا ر و ا تد ر ا تد پښځو ر دی

(c)-ketabton.com: The Digital Library

معیاتند باهم یوشی

خوچه نیمه ب ی ملک ... سی ... ی دیوښ نمکی ... سمه ... حرام شد

... سر مد شعر ... محمد گل مسعود سپی روایت کا رحمت ہوتک چه پدوران

دسفر ... محمد گل ... مسعود زوی ... محمد ... ویدل سو چه پوښتنه شاوه او هر

... بدی ویلی اوه دیوه بدند ... دفخ رحمت تربور رانقل کا چه دلتدی کاب

بدند

چه ... پدینمه شپه ... بل شو	اورباندی بل شو
... اوزی ... ماند بل شو	اورباندی بل شو
... ماند ... اوزنی ...	سوی پد اورسید
دبیته ندسوراب کښ ورته مرض ... بل شو	اورباندی بل شو
... دی سنایت درپوری اورکی ... دی سلکور ...	وریت دی پاورکړ چه
... اسپی ... ی تا پور ... مین غل شو	اورباندی بل شو
... خدای ... یار ... محمد گل ...	تاته تل تل ترا پی
... پواو بلا ... ماند بل شو	اورباندی بل شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

همی روایت کا چه د خوشحال بابا خټک ترمرګ پس عبدالقادر خان په سنه ۱۱۳۰ هجری کابل کی
لیدل شوی و چه د خټلو د قوم څخه کابل تدراغلی او د ما روانو د تیریدلو خبری ی و بتکین
پرخواکولی و ایی چه عبدالقادر خان منتخلی او کړندی خان و د خټکو خانان ی تابع و او د
تر په سنه ۱۰۶۱ هجری ۲۳ د جمادی الثانی واقع شوی و اوس چه د غه کتاب کوم ما تر
ند د شکاره چه دا خان به د وفات شوی وی کله نه خو سی کښم چه وفات سوی بوی خو چه
اوس ی چا څرونه نه خبر نه ی را کړی کله د مروی خدای دی د بخښنی سره وای چه
عبدالقادر خان په هندوستان کښ هم عمر وند تیر کړه او هلته په نقشبندیه طریقت کښ د
سو منعبد او پارسا سړی و پخانی او مشر توب کښ انصاف کا او لخدای به ی ترس ما
عبدالقادر خان د شعر دیوان لری او د یوسف او زلیخا قصدی په سنه ۱۱۱۲ هجری نظم
نصیحت نامدی هم په پښتو کښلی او د شیخ مصلح الدین سعدی د گلستان ی په پښتو کړی او د
په سنه ۱۱۱۵ هجری یو بل کتاب نظم ما چه نوم ی دی حدیقه خټک د غه کتاب ما په سنه ۱۱۳۰
هجری له صدر الزمان سپاهدار خان وویده چه د مؤلف په سخط وسپاهدار خان دامت شوی
همی روایت کا چه په دیره ما د غه کتاب وموند چه دیو خټک په ضبط کښی و نقل کا
چه عبدالقادر خان په طریقت نقشبندی کښ خلیفه هم او د پیر خلافت ی کا او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شادی کا شیخ رحمانی سعدی لاهوری پخلافت تاملی و د عبد الغفار خان شروند دیر
دی فواب محمد انور د ده سل غزلونه لکاړل راوړل اوس زه دلته لږ حدیقه تحفه دده

یو څو شوونه نقل کاندم

غزل

دریغ نور غمونه لیږی شولد دل
پکښې غم د خپل اشنا وی تل تل

نسیم وصل دګل بیا مونده خاموش شو
تری محروم شوه په شو کاندی میل

بنده په ژبه د قلم شوه پد مجلس کښ
شمع تا په د خپل سوز قصد ویل

عاشق یتیم نه دی خبر د مشق لسونه
دالته پری معشوقی د لګول

دفانوس پد پرده څراغ عبث پتیږی
کړی مخ پد پلو پټ و مالیدل

پکاتم د پرواند چې ځان وسو
شمع اور پد تندی بل کړ ګرزیدل

درسته شپه د پناره عبد الغفار کښ
تر بی عمده پد پالنګ باندی څمل

غزل ولد ایضاً

شه خوښ د پادشاهی پتخت نشلو
همیشه ی غم کوه د پر یو تلو

پ می اوس کړی پخطلو ورو ړی ردی
غافل مشه د دیو ستر ګو د و تلو

پیشه ی همیشه د ل آزار وی
د هغو مخ نه وی د کتلو

لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خُدمتگاری چه زر دوزد جامه کبر | چه غلامی چه عشق و اسپ و
و اجلال و سورت و تخت نالهانی دی | چه بیخ کوی تخت حیرتی
بخدا زه عبدالقادر چه مردوی
یکوکل دنده ندی د سا تلو
و من رباعیا تلد

وقت دخزان و وی لیدل | یوشو لیلی چه شه پدلی
نواری نستدوی ویمی سزای | چه بل گلونو و پاتیدلی

ذکر د صدر اکابر د دوران بهادر خان ادام الله بقاه پدی دوران بقید
مشهوردی پدبهادری اوتوریالیوالی معروف دپادشاه ظل الله بانی او
دشمال او بنوب کلاوی فتح کا او دیری ضبط کا دبری سمندی سر خواته چه
کاسغد خای اخلی او بری ی الرازل پدبرخه دی بقید هر کښی قول خلق پیژ
او محتاجان او فقرای پکرم او سخاوت مایه دی وجود لاس ی زر بخش دی
هر کلد دغریبانو دستگیری کا پادشاه عالم پناه شاه حسین ی پدرخطاب کا او
عوامو ی پدامیر الامرا یادکا خان عالیشان پدعلو موکبش عالم دی او پداشعا
بی نظیر شعرا او علماء پلاس درکرم پالی او پیخکلدی مجلس لدی لطایف خالی نوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نبی پدوران طاق دی اوپه اسلند نه پدعلما، تد حاتم دی چه لسوزه راسی علماء او
شعرا سیلمه کا او دوی تد هسنه نی وکه خالق تعالی د داکریم دوران او حاتم زمان تر ډیره
فرونده، ساتی آمین یارب العالمین بسی وایی کاتب الحروف محمد هوتک غفرالله ذنوبه
وستر عیوبه چه خان عالی مکان دوی کتاب دپاره لښلی اشعار وفخر ما تدیوه بدله راکړه چه د نقدی
ښت کوم چه کتاب له ذکر خیر دوی حاتم زمان خانی نوی او هر څوک چه ولولی د عاوته
وکا سخه بدله داده بدله

بلبلونه د زوردی تر لیمونی سهار نم څاڅی	لکه شبنم څاڅی
دامړه یاقوت می پلمن کښ ستا پغم څاڅی	پدغم الم څاڅی
ګوره لیلی باران داه ښوستا پدچم څاڅی	څنګه پرچم څاڅی
راغله لیلی پدشینکی خال نخا پد ګلوکوی	پدسرو سنګلوکوی
سهار چه وزی سیل کا بزغ پد بلبلو کوی	ګل پد اوربلو کوی
ملالی سترګی ی کاقد پد ویر ژلو کوی	زیب پد کجلو کوی
دژوبل دیره وینی پد هرګړی هردم څاڅی	لکه شبنم څاڅی
سنبلی نجلی دباغ پلور محمد نخا مدلکوه	عاشق رسوا مکوه
وریت سوی زړه می دی سین پوری څندا مکوه	رانه جفا مکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یم پتنګ تری دیوه ما جلبلا مدکوه | نور ظلم بیا مدکوه
یم ستالد عشقد لیونی پر ما ما تم شا تی | غم او الم شا تی

ذکر د شاعر حقیق ملا محمد صدیق پوپلزی پد ارغسان کی اوسی دیار محمد پوپلزی
زوی دی او دوی زمانی څوان شاعر دی پدعر دروښت کلن دی صرف ونحو ی
پر ملا محمد نور بریخ ویلی دی پدفقه اومنطق هم پوهیږی کلد په قندهار تدراسی
کاتب الحروف ی وینی او مجلس درسره کا عشقی څوان دی او زړه ی لد لاسه ایستلی یخپل
محبوب پسی ژاړی زاری کا گریانی کا د دمن زړه لری او ستر گی داوښکو د کی لړی
مینی سی پداسوی دی په لکوره کلی ورک وی سوزناکی بد بی لولی او کلد په دردمند انو
پد ډله کښی مجلس ژړوی او محجن زړوند یخپلو نارو غلبلو سوځی زماندد ه
پر څوانی افسوسوند کا او عشق ی جنون تد رسیدلی دی بالبداهه اشعار وایی او
دزړه درد پد سوده کوی یوه ورځ د کاتب الحروف پکور کښی واوما ی د حال پوښتنه
کولد زړه پخوالد کښیوت ژړلی او دابد لدی بالبداهه و ویلد

بدلد

لکد بلبل په بیلد گلد بل ارمان نلری | سهی بی یاده بلد سیلد عاشقان نلری
په ژړا کاندم بیلد یاره بل مطلب نلرم | په سهی سور یمد پوښتنو بل سبب نلرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بی یار نور څه نعوا مد نور مطلب نلرم | په څوک مین سی بی لدیار بل ارمان نلری
تر تا په لمان قربا نو مدای نیاز مند یار | تل دی مخونه ګلو مدای نیاز مند یار
لستر ګو اوښی تویو مدای نیاز مند یار | زړه می بی تا پدیو ساعت دمد اوتوان نلری
که تندی وتږنی که پریږدی اختیار خو تاړه دی | غم د پیدا ندی بلپچاره خاص مارده دی
زړه لدراغلی دی میلمه سا بیګاره دی | دزړه لکور څخه تګ پدې شیخ شان نلری

ذکر د برګزیدهٔ سبحانی ملا پیر محمد میا جی ملا پیر محمد هوتک د ملا سرور مخفور
زوی دی چه ملا سرور لدمیا فقیر الله صاحب څخه استفاضه کړی ده او ملا پیر محمد لخپلد
پلار فیض وموند د علیین مکان حاجی میر خان سره پیچګونښ ملګری و چه د شاه ظل الله
ورور شاه محمود ادام الله دولتهم اصفهان ته ورلاړ ملا پیر محمد هم ی ملتد و غوښت
اولد اتفاس میمون ی استفاده کا او خلق د خدای شریعت او د امام اعظم صاحب
مذهب قدر ابولی نقل کا چه پداصفهان کښ میا جی صاحب لدرافضو سره مباحثه کا
او پدد لایلو علمی دوی ملامت کا لکه چه علماء روم چه پراصفهان کښ دی هم د
ملا پیر محمد صاحب عزت کا او پیر افغان ی لقب کا میا جی صاحب لعلم اخلاق
کښ یو کتاب کښلی دی چه افضل الطرایق ی نوم دی او پیښه کتاب دعقاید و او
اخلاقو بیان کا پو بل کتاب هم لری چه القرایض فی رد الروافض ی نوم دی پد

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې د حکایت کښلو دی چه زه دی له هغه کتاب دلته مثبت کاندم چه په دی کتاب کښ یاد گاړی دی

حکایت

شیخ متی چه خلیلی و
دی له آره لوی ولی و

یو ه ورځ روان پرلار و
لوی څښتن پداستغفار و

کړده ذکر د غفار
یو شپید نو اوزگار

پردی لاروی تیرگتی
لاری محکمی دی پرپتی

دیری شپی راغی رویدار
چه ی صاف کړلار

یو دبچا نه آبیاری کاړه
شپید په شپید ه ی نخواری کړه

ده بدلید پتوره شپه
شیخ متی په زیار انتد

لر اهتد ه بیزار و
بتو له شپید ه هم بیدار و

یو ه شپید راتیر لیار سو
شیخ متی تد پکفتار سو

ای د خدای رویدار څه کړی
دومره زور زحمت پرځان کړی

تد باد ریی د ولیانو
تد قدوه د صالحانو

ستا د رخساری سره زردی
د هر چا کحل البصر دی

پشو پشو یی تر بیخوابۍ
په زحمت په اضطراب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکی دلاری گیتی | پدی نخاوروشه دی گیتی
داسی دوی شیخ مستی | دمولا بعشق بیتی
چه خدمت د خلق الله | یو گړی پدیوه ساه

تر هر څه بهتر دی وروره
زده کړه دا خبره گوره

ذکر د شاعر خوږ گفتار الهیار افریدی عبدالعزیز کاکړ سمی روایت کا چه دا شاعر پدی بوری کښی اوسی اوس د څلویښتو کالو پخوا دی دیوان د شعرلری کلام دی شیرین دی لکه عسل ماندی عبدالعزیز کاکړ دغه غزل را کا چه پدی کتاب کښی ثبت سی

غزل

چه ستا پغم کښی بند یوان یم را بهر بد نشم | د بلیتون او نښی تو یومه بی پر هر بد نشم
ب دی لتاړ د عشق پغم کړه چه زما حال وویني | شنډه بی بر وند عشق دی هیڅ پر بر بد نشم
نړدی پروت یم دگدا پخیر نظر نکوی | که مرمړ هم بی ینا زیاره ستا نظر بد نشم
او دی دینی راته بل کا سیر بی وریت د کړه | ستا د وصال پر اوبو سوړ سوی خیګر بد نشم
که جفا کاندی که وفا پروت دی و در ته یمه | ستا د دلبار قید مخ نکړم پدبل در بد نشم

الهیار ولاړ دی پد دلبار نظر دی نخواږی لیلی
که می هر څو ریتی شړی زه پر صدر به نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د صدر دوران بابو جان بابی ذکر م خان بابی زوی دی چه پدا لغز کښی
اوسیدی هغه وقت چه حاجی میر خان علیین مکان پقندهار کښی د ظالمانو لښکرمان کا او
گرگین خان ی واژه بابو جان بابی ار کلات د یر غښتلی راوستل اولد ماشوری د
قندهار سنار حصار دینو او هغه وقت چه ی گرگین خان مرکانوی پر کلات کښی د حاجی میر خان
د رخوا حکومت کا هسی وایی محمد کاتب الحروف چه پدکال ۱۱۳۴ هجری چه شاه محمود پادشاه
د پادشاه دوران شاه حسین وزور لښکره کاوه او اصفهان قدی د یر غل غریمت و کا
بابو جان بابی سره د خپلو غښتلیو خوانانو چه د ری زره قندهونک او توخی او ترکی او
غلجی اگاخیل راغلل قندهار تد او د شاه محمود سره ولاړل اصفهان تد یه جنگو کښی بابو جان
بابی هسی میراند و کا چه رستم دوران ی هیر کا بابو جان د میا جی صاحب شاگرد
مرید و او چه ۱۱۲۹ هجری ی پدشنوی د شهاد و گلان هغه قصه نظم کړه چه
پښتانه ی نقل کا په مجلسو کښی د کتاب قصص العاشقین نومیږی او بله بنه شنوری چه د غه کتاب کښی د عشق توصیف کا او هسی وایی

مثنوی عشق

عشق یو هسی توریالی دی | چه پر هر خای ی بری دی
د عشق اور هسی سوزان دی | چه سو خلی ی جهان دی
زړه بی عشقه کلد زړه دی | چه بی عشقه زړه دمړه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ندی عشق پدیوه رنگ | کله صلح کهی جنگ
پښتانه کاندی متل | چه دی نوم پرتریشات عسل
چه بی عشقه سرکه دی | تش بی مغز یولاړ دوی
زړه بی عشق پکار ندی | هیم هر زړه سزاوار ندی
چه د عشق وکا خبری | کړی یغوبه داهر غلری

د پاکانو عشق سزادی
امانت دادمولادی

کړ د افصح دوران ریدی خان مهمند ریدی خان زوی دی د غیاث خان او د مسعود خان مهمند لمسی دی چه کلی د مهمندی پناه د بالا سی غیاث خان د ډاډ جی میر خان علیین مکان همراز او ملګری د اوریدی خان اوس تکړه سړی او د آشنا یانو همباز او د مساز شاعر دی د پاډشاه ظل الله پنځم کښ عزت لری او د شوکت او عظمت خاوند دی پر آشنا یانو مهربان دی او د کاتب الحروف مجلسی دی اشعار ی خوابه دی او د بلاغت علوم سی لوستی دی پر فقه او تفسیر او صرف و نحو کښ هسی سند او پوره لوست لری چه طالبان ی حل د مشکلاتو ځنی کا ریدی خان په ۱۱۳۶ سنه اصفهان ته ولاړ او هلته ی د شاه محمود سره صحبتونه وکا بیا قندهار ته راغی دیو کتاب ی پشرح د حال او جنګونو د حاجی میر خان او شاه محمود وکښلی دا کتاب به

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورزره بیتونه دی لزم ی دی محمود نامه کلد چه ی دپادشاه ظل الله پخ کښ
ولوست زر طلاوی صلد ومونډ لد یطبع کښ ی هسی جواد یت پروت دی چه سعد
صلدی پیسو څو رحمی پر یارانو او آشنا یانو نثار کړه اوریدی خان غزل او مثنوی
اورباعی پخپل دیوان کښ لری او محمود نامدی هسی خوښ کتاب دی چه اکثر پښتانه
ی همجلسو کښی لولی دگرگین خان گرجی دوژللو قصد اودا صفهان دفتوح تو نقلوند
لتول کښ ستد هسی وایی محمد کاتب الحروف چه مالد ریدی خان هم درخواست وکا
چه چه دی کتاب کښ دمحمود نامی تخ دیره برخه ثبت کاندم ریدی خان هم ماتد
دکتاب یو باب راکا چه دگرگین خان دوژلو قصد ده اوهغه ما دلتد وکښل توفیق الله تعالی

مثنوی نقل لد محمود نامد تخ دی

چه بیان دوژلو دگرگین خان او مدح وصفت دباچی میرخان علیین مکان

اوس به نو ناتد حکایت کړم دښو	خوښ روایت دگرگین خان دوژلو
چه میرخان تلی اصفهان تدوند	مخ ی مکی دپاک سبحان تدوند
پاچاتی عرض کړ قول اقوال دپښتون	دگرگین ظلم بد احوال دپښتون
پاچا ویل زه نسوای کولای چاره	دگرگین خان ظلم ستم دپاره
کدی معزول کړم قندهار لد پیر یږ دی	هورد ستم او خپل شعار ند پیر یږ دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرگیں خو گرگ دی گرگ خو ظلم سکوی
وینی تو وینہ ہم پسوند شیری

زہ ہم خالیف یم چہ بد تکلم گرگین
نا مسلمان دی ارمنی دی بیدین

ندیہ اسلام کی لحان پابند گھنیز
ند نصرانی ند لہ عیسی بیر نید

بیدین م زہ چہ خدای کری قہر بنکارہ
د سلطنت پر نا کو رسی تیارہ

میر خان ویل ای حسین پاچا وگورہ
حال د حاکم او رعایا وگورہ

گرگ د ایلد کہ پر رمہ سو شبان
جور و ستم کا نذی بیجد گرگین خان

مور بہ لد طاقت نسته چہ کرو بند یا تی
صبر پر ظلم د ظالم ارمنی

د اخلورم واردی راحم سلطان
عرض د ظالم لہ لاسہ کرم سلطان

کد پاچا نکری داد خواہی د مظلوم
ظالم حاکم کا ظلم دیر بد محکوم

جور چہ د بیرسی سلطنت سی برباد
ظلم قصر پیتا ہی بنیاد

عربید المُلکُ یَبقیٰ مَعَ الکُفرِ وَلَا یَبقیٰ مَعَ الظُّلم

کافر کولای سلطنت سی مدام
مگر ظالم خو نسی کرای سلطنت

چا تد چہ زہ ی وی پہ ہر و دان
د خدای عیال گنی پر مخکد انسان

سلطان واورہ پہ نبی غوبہ داوینا
مکہ ستم د خلق اللہ پہ ہر چا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستمگار روپای بد رانی وی خراب | د ظلم اوری کا پخپله تراب
د مظلوم آه د اسی کاری وی گوره | چه اوری سخی د ظالم لکوره
لمبی بد بلی کا د ظلم پکور | قوله بد کاندی بلینوا پدی اور
بنا یی ظالم چه رحم د کا پخان | پ ظلم خوار زکړی خپل ځان او جهان
سلطان گوره پیر خان رحم وکړه | خپل کلی کور چه جور مدور انغوره
پا پخا قدهی دنیا وکړه میر خان | خو غوښتی ندوا وریده ولد پخان
گرځیدی پریښو قندهار کی ظالم | نښی کړ دفع لاس دده لد عالم
گرځ ی شپاندکا چه کړی خوار رعیت | د گرځ پخیر خیری پ ظلم وحشت
میر خان خو لږدی ولاړ پخپله کړی | رسول د خدای تد پرارځی داد خواهی

داد خواهی د میر خان پحضور د سید الانس والجان

ولاړ ی د پښتی پیښ ور کا فریاد | رسول د خدای تد چه سو قوم برباد
ستا پرامت راغی د ظلم د وران | واوره رسول د دی قوم فغان
پښتون خو ستا پزامه خان کړی فدا | ای غیر انا سد واوره تدی ندا
وترغوره دوی تد د ظلم لد لاس | گرځیدن ملنځ د پښتون د باس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا پنا مددی کلمد کوی پښتون — نه بسی بیکلد تاندراستون
زګ وژوندون سو دا سلام دپاره — ستا دربار ستا دسلام دپاره
مدمو کړه هیر خیرا لوری رسول — فخر کونین نورالهدی رسول
او ښکی حی ثا حثی پردربار یم ولاړ — قوم سو پاورد ظلم ټولد لتاړ
یو ولد نظر وکړه پرمو زپه سوو پ — وظالمانو قدرتر څو بدیو پرې
ستا لطف وصهر دی شامل پرجهان — هر خراب زړه دی ستا پسهر دوان
لدستا نظر نوی خراب سو پښتون — پاورد ظلم تور کتاب سو پښتون
راغلم لدلیری ستا دربار تد نبی — قدمی شفیع سد خدای غفار تد نبی
پرپرپښتون قوم نازل کا رحمت — کړی ی خوندی ناموس پښتو مرحمت
لاس دظالمی لګریوان ګاللد — وچ سی دظلم دګند وخیرو دنړ
ستا شریعت سی تینګ تمسخ دپښتون — ورک سی بیدا داوکم سی ترخ دپښتون
دامی دی سوال ولاړ درتد یمید — محتاج دتش ولږ نظر تد یمید
دقوم حال کړم درتد عرض پادب — قدمی بادرد کل عجم اوعرب
بیلد تا نظری پښتون خوا لګر — قدمی ملهم دخوبزو زړو پرې
وترغوره زمږ بنام دناموس لدبیداد — کړه بی ناموسو ظالمانو بربادد

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کند اپورتند مو بحال وگورد | د ظالم ظلم بد احوال وگورد
ندی لتا شرم و حیا ستد نبی | ندشرم کا ندی لد عیسی ارمن

عرض مے د حال وما وتا ند پښتو ا
بلخو ک مونستد خوا لگر پد نیا

خوب لیدل د حاجی میر خان پسند یند طبیب کښی او زیری د نجات د ظلم

چه میر خان سمے عرض ما حال د ظلم | هغه شپید ما ت سو تو ره وال د ظلم
میر خان بخوب ولید صدیق اکبر | چه ورسره حضرت فاروق و عمر
وی ای بیمین بزیری لور د غم ملکوه | قوم د خلاص سو کورت ما تم مکوه
ولا پسند قوم تد وازیری کړه ژر | چه د ظالم سو کم نقصان او ضرر
پښتون بد خدایکا ند ظالم آزاد | ند بسی ننگدا و ناموس ی بر باد
خدای بد دا قوم کا پر هم ودان | نوم بدی وینه مجاهد پر جهان
تل بد د خدای بد بندگی کړی لور | خوله بنی نکا مړ بد تلپند و رخور
کلمه د خدای بوی جاری پا فوا | ورکوی دوی بد پدی لاره کی ساه
څوی طرفه وی د اسلام پد بگړی | نه بسی ورک نوم دوی قوم لښری

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیری اوریدل دمیرخان اوفتوا اخستل د علما و

ازیری چه واوریدمیرویس خان پیغام	خوښ سو دهغو پدپیغلی کلام
بیای پیدا کړل علما د حرم	مفتی قاضی اوهم پیشوا د حرم
حال ی دظلم دگرگین کا بیان	فتوا ی وغوښتله دوی میرخان
تول علما دوین فتوای وکړه	هسی تحریر هی انشای وکړه
چه دظالم دظلم رفع رضا	پدتیر چه وی دی د اسلام سوا
حاجی میرخان راغی وطن تدبل کال	قوم ی ولیدی پظلم پایمال
پدتدبیر کښیوت چه ناموس وساتی	تنگد دقوم کا پد تینگد خوندی
مشران ی ولیدل دقوم پبللا	ووی تی ووی دحرم ماجرا
دعا اوخوب اوهم فتوا دعرب	قوم ی کا دخان دښو پطلب
گرگین خبر سو چه میرخان تلوی	وی کتله چه افغان تلوی
ظلم ی دیر کا پر خوارانو دقوم	خان ی کا گرځ د غمخوارانو دقوم
مشران ی زاوستل پدحبس وپد بند	منافقین ی کړل پقوم سربلند

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلحت دمیر خان او قرآن کول د قوم او بیا وژل د گرگین خان

حاجی میر خان د کا تدبیر مصلحت
پښتانه قول سول پنا موس او پدیت

لته لو قرآن د کا چه خان کا خوندی
لد جور و ظلمه د ظالم ارمغ

سیدال ناصر او بابو جان د بابی
بل بادر خان و د بادر ولمس

میا جی هم راغی د میر خان پکومک
یوسف را قول کړله د سپوری هوتک

عزیز نورزی د دلارام پهلوان
گلخان بابړ د بل د نور بهتیج خان

راغی لغړو د الکو د جلدک
کای ځوانانو د لښکرو کومک

بل یحیی خان د بل ئ زوی محمد خان
قتل سره یوسول چه کړی مړ گرگین خان

یونس کاکړ د کا یر غل پدگرگین
پښتو جوړ گرځیانو نا ورین

گرگین ی مړ کا قتل گرځ سو گشتار
قوم کا خلاص نظلم د جور غفار

قندهار دښو حاجی میر پهمت
قوم ی قتل کا ورتی کړ نصیحت

په ظالم د می اوس خو موږ سو آزاد
خالق دی نکا پښتون قوم برباد

پا چا ظالم دی موږ بی تو کا لښکر
بنایی چه وسا تو خانونه لد شر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفهان وک ولد لښکر و د شاه — سبا بد راسی پر رگونو سپاه
ند بد پښتون پریږ دی پر مخ د جهان — ورک بکا نوم ننګ د نیان د افغان
د سپین قوی دی راسی کی اتفاق — خان مو چیتو کی لیری کاندی نفاق
یقندهار کښ ی راتولکړل خانان — لتولد قوم اختیار دار مشران
هر قوم ورکړلد خوانان قوربالی — قتول و غښتلی ننګیالی جنګیالی
شل زره بچ سول پیغ کی د ښار — گرده ولاړ و د میرخان پګفتار
میرخان انصاف کاوپسین ږیری مشر — قوم ی وند لکه زوی او کشر
په داسی کار وکاجی گرندی — د پښتو ناموس ی وکا خوندی
کال ویو سل نونس اوزر پښما — خلاص سو ظلم د گرګین قندهار
ظلم پای دی سپی وران عالم — نزدی پظلم څوک د وان عالم
ظلم اوږه بل سی سوځی جهان — پکښ کباب سی ستمګر ظالمان

ظالم جفا کوی پرځان ندپه بل
وین هر څوک سزا دخپل بد عمل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د عالم کامل ملا محمد عادل بریخ دا ملا صاحب پقوم بریخ او عالم
او متورع سړی دی خلقو تد د سبولار سبوند کا پد سبو اوک کښی اوسی او
طالبانو تد درس کا د ده پلار ملا محمد فاضل هم سند ۷۷ و چه روضة رباض کتاب
ی کښلی و ملا محمد عادل هم یو کتاب نظم کړی دی چه محاسن الصلوة ی نوم دی
او دلما محمد سایل او ثوابونه او د تارکینو عذابونه پکښی کښلی دی دا یو خو
بیتونه لد هغه کتاب دلته رانقل کوم چه یاد کاروی

بیت

هغه خلق عاصیان دی چه بغیر فرض کښی کهالاندی
چه فرض نکاندی لقصد دوی هی شکد کافر اندی
چه وای کړم ی زده ی نوی کد طعام خوری هیوانان دی
علم فرض پر هر سړی دی چه فرض نکاشه کسان دی
چه پد قصد یو طوخ نقصا کا پدوزخ کی قاستقاندی
خدایتا زه امان غواړم لهغو چه فاجران دی
لد هغو سره مې لګه کا
چه خاصه ایمان ندارانډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د شاعر شاطر محمد طاہر عجز یاخی د محمد علی عجز یاخی زوی دی

پیشاور د کاندارۍ کا د بنکاپور سوداګر ۱۰ او هلته ځی خوش طبع خوان دی

طبع ی هزل تد مایل دی او کله کله بند اشعار هم وایی پکلو کلو پښتنو کښی

د پلار ۵ سره او سیدلی او هلته ی لږ اکثر علما و فضلا وو ۱۰ او علوم دینی

ی زده کړل د کاتب الحروف سره آشنایی لری د کان ی فاضل لزعالما نو مجلس کا د

وی دیارلو سره خوش طبعی او ظرافت کا هسی وایی کاتب الحروف محمد هوتک چه

یوه ورځ ی یو یار د کاغذ راغی چه نوم ورته ی محمد عمر خان پښتوم لوبنا گاندی

چه قصاد د طبع لطیف لشاعرانو سره آشنایی کا او پخپله هم اشعار انشا کا محمد عمر خان

د محمد طاہر سره ظرافت کا او لطیفه نکات یو بل تد سره وایی محمد عمر وویل لس کال

د محمد طاہر سره مجلس او وینا یم خو هیڅ اثر د مجلس نلیدل کیږی او ندا الصحبة

مؤثر مصداق بنکاره کیږی پدسبیل دسړی دا قطعه مجلس کښی وویله

قطعه

وایی دا چه صحبت کا بدی	یو لد بلد د یر اثر
پکلو دی صاحب سوم	تا صحبت نکړی مد ځر

محمد طاہر چه طبع ظرافت پسند لری او هسی نکات بند اداکا هسی قطعه پجواب انشا کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

قطعه جوابیه

صحبت دیار کا گوره　　منکر نسی دا ش

تدد مخذ بغدشی وی　　اوس انسان سولی بشر

محمد خان پظرافت له محمد طاهر پوښتنه وکا چه ستا نوم طاهر دی خو مطهر ندی

محمد طاهر سی بیت ووایه　　بیت

زه وخان وتد طاهر یم　　خو وتاند مطهر

ذکر د عاشق پاکباز دانای ران ملا محمد ایاز یغازی دد دنیا تارک دی اوپزه صد اودرع کښی ریاضت کا اوپطریقت کښی مریدی دمیان عبدالحکیم قدس سره العزیز کډه هم یاصل د قندهار دښار رسالکن دی مگر پیما شتو ورک دی لکوره اوسیاحت کا اوپحضور د بزرگانو حاضریږی اوپگو سنو کښی پعبادت بخت وی نقل کا چه ملا محمد ایاز پدشپو شپو ویښ وی اوپرد بستو اوغږ گرزه ذکر کاندی اوکډ چې پیر دستگیر پرمخ راسی ژړا کا اوهسی وینا کا چه تا د مظاهرو د جمال او کمال نظر م لکه نو قبلتم ملا محمد ایاز سبد آوازلری او کا کله چې اشعار یغنا سره لوکی خلق ژړا وی اودیوان داشعار وی د پیرښتین دی او نکات عارفانه پکښی ستد سی روایت کا چه ملا محمد ایاز اکثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پغرو کښ گرزیدی او دغرو وحشی او خونخوار حیوانات ده تدضرر نه سوی ملا
عبدالحکیم چه دده شاگرد دی سی وایی چه څومیاشتی می استاد نراعی کورته
اوزه دده پتلابښ گرزیدم پغرو کښ یوځای می ولیدل د شرمبا نو لوگلد چه گرزی
اویو دبله سنگولی سره اچوی ماځان پټ کا اوپغره کښی پنهان سوم چه شرمبانان
ولاړل هغه ځای تدورغلم اوهلتدی محمد ایاز وموند چه پدرامذ خوب بیده و
اوهغو وحشی حیوانا تو هیڅ ضرر نه ورسولی بلکه ویښ سوی هم نه وما چه لنخوب
ویښ کا اوه اقعدمی ورتدبیان کا ده وویل هغه ډه چه دخدای محبت ودان وی
دحیوانا تو پخا ښونه ورانیږی دحقیقی انسانیت مرتدهی هسکده ده چه دحیوانیت
لاسی هلتدنرسی اوکلدنفس اماره چه دنفس مطمئنه ځی تښتی اوخانکیږی
هغسی هم دحیوانیت پدریاب کښی لاهو مخلوقات دانسانیت سره بگړه نسی
کړای اولدپرتمدی تښتی ملامحمد ایاز دشعرغوندیوان لری اودپرښه عارفانه
اشعاری پکښی جمع کړی دی چه زه می دهغه یوڅو رباعی پدبیان دعارفانه نکاتو
رانقل کاندم

رباعی

ډه هغه دی چه لری دعرفان برخه	دغه بنده ده چه دنیا دانسان برخه
تدنړه چه ندی هیڅ ندعرفان وی	وړی پدژوند کښ دناتیز حیوان برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولد

محبت دآب وخاک دی بی بنیاد | راسد څکړی دونیا خون آباد
کدد زړه سپینه وی دخدای محبت | پر صحرا بدی بی کړه اوره سباد

ولد

زړوند خو بنی کړه دا نیکی ده درشتیا | ملکړه چا باندی تیرند پچفا
دخدای کور مورانوه پدستمو | دخدای کور وگندزه چه وی صفا

ولد

چه دخان پغم اخته وی عاشق ندی | ښه خوک دخدای دینی لایق ندی
یا بدخان یا بدجانان کا پرستند | څوک چه خان ی نکاهیر خو صادق ندی

ذکر دلوی واعظ ملا محمد حافظ بارکزی داعالم دمحمد اکبر بارکزی زوی دی چه پقندا پدکښتند خو کښی اوسی اوعلوم مروجه ی لوستی دی فقد کښی استاد او بیجامع گانو کښی دجمعی پورځ وعظ کا نو پدا واعظ مشهور سوی دی کله کله پخطبه کښی ضیل اشعار هم وایی چه تول نصیحت دی یو کتاب ی کښلی دی چه نوم ی دی تحفهٔ واعظ اوپدی کتاب ی دتقوا اودزهد وعظ ندکښلی او خلقو تهٔ ی امر پدمعروف اونهی منکر کړی دی محمد حافظ واعظ پرشتیا ویلو مشهور دی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پادشاه اولیا نو پیغمبر کښې هم د خدای امر ښکاره وایی او لیچا پروا نکوی
پطریقت کښې دمیان نورمحمد صاحب مریدی او تدریس کا دا حال وو فقد پقدر هار کښې
طالبان د علوم ی لد مجلس فیض سوی او په حلقه د تدریس ی حاضر وی دا وعظیه
بدلد مارا واخیستند او نقل ی کړه لد تحفد واعظانو څخه چه مسلمانان ی و لولی

بدلد وعظیه

کم بخته مکوه پر دنیا د ونګون
کدی زړه عزابی د جنت ګلون

کم بخته موږ یو میلمانه پر دنیا
وطن موږ لری آخر څو پر شتیا

بهم بدسبد بلاسی د معلوم پعقبا
نو لاسره اوکی پامان ځانونه

کم بخته مکوه حرام چه بودی
چه کړی حرام سخه باطن کی دودی

اعمال ی لد قبر پعقبا کی رودی
پد لویدورخ بدی وی نو ځانونه

کم بخته مکوه حرص قرارسد
شادرب کوه صبور پکار سد

نو سبد دین وړه پدی کاروبارسد
چه بی تو بنی نجیدا سو دون

کم بخته مخد حرام پریږدی
خدای بدوتاند پدعضب وګوری

کدی زړه عزاری بنایسته بنی حوری
بی ځای مړ ده بی پروا پلون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د نصرالدین خان اندر نصرالدین خان د محمد زمان خان زوی دی چه
پزمانه کښی د پادشاه جګا د شاه حسین له غزنی راغی او یقند کا رسا کن سو
بمقتضا د طبع صافی چه مدت د صدر دوران بهادر خان ورسید او پسلک
د ملازمانو د پادشاه ظل الله منسلک سو خکه چه شجاعت او بهادری ی
پطینت کښی وه نو پدلږ ورځو ی د پادشاه او بهادر خان عالیشان لخوا عزت
ومونده او د مستقیم طبعانو سره آشنا سو نصرالدین خان اندر پسند اشعار وایی
اوز موږ د زمانی لهورنو تانو تخلص کانه سی دیوان د اشعارو لری او نصر تخلص کا
الحق چه نصر پیزرم او بزم د نصر خاوند دی او دیارانو او موزونانو پیشوا
کښی مقبول پدی کتاب دده یوه بدله پیاد کا بزم چه نخرانده دده لیاد
خالی نه وی

بدله د نصرالدین خان

دخوار عاشق ژړا مدام وی داشکار دنیا
کدوی په پند خوله همدغدی گفتار دنیا

دخوار عاشق مدعا داده که ژړا کی نا
په ورښکاره خپله زیا مخ دلربا کی نا

پهپل وصال کښی خوشحال محبوبا کی نا
بلخه نخوارې همدغه امیدوار دنیا

دوی هیڅوپروه خدای بل کړه اوروند ی
په وړپښتی دی نخواریدو دیرغمونه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو رهٔ آرام پدرستد شپه کاندی خوبون دی | پر هیڅ نو هره عقیده دهم نا تارد دینا
دی هیڅو پر زړه رب النبی دا غوښ دی | چه په ارمان د نا پیژند زیبا محبوب دی
ل ژړا کا او په نا رو پفریا دون دی | هو چه عاشق سی د هغه کلد قرار دینا
عاشقانو زړه دی مات کا نو غیب دینا | هو په ښیښه باندی پتری کله جوړیږی دینا
چه د وصال پا میند هر عاشق او سیږ دینا | کدی دا نو ی عاشق هر ساعت بیمار دینا
د هیڅو نو وصال عین لوی اختر دینا | یو خو خوار نصر له چیل بخښنه مرور دینا
د بلیتون اوردی چه پدهوی در سره ځیږ دینا | هیڅ نجوړیږی د بلیتون کاری پاره دینا

ذکر د برگزیده الحد ملا نور محمد غلجی مشهور دی په غلجو کښی تو لی دی
د ملا یار محمد زوی دی اوس په پښوا ی کښ اوسی علوم شرعیه دی ولی دی
د تدریس کا په عمر د پیر پوخ سړی دی اتیا کلن او د قند هار پښو ا کښی پنجه کاله
د نا ندان عالیشان د حاجی میرهان دا رتیوا د کړ چیو نجو نو استا د و او هغو محمد او
ته د سرا پرده عصمت ی درس کا ملا نور محمد اشعار هم لری یو کتاب ی کښلی دی
پنا مه نافع مسلمین او بل ی کتاب ی احکام شرعیه بیان کړی دی دا کتاب
ی کښلی دی پنا مه دپا دشاه جمجاه شاه حسین اولد معتبر د کتابو د فقد او اخلاق
ی اخیستند کړی دی ملا نور محمد اوس په پښوا ی کښی تدریس کا شلو د شریف

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بخاری شریف او هدایه او کنز او طریقه محمدیه او نور مروجه کتب په تدریس لولی
دا نظم ورته دی په نصیحت کښی منخمس

نظم د نصیحت

تر مومن ژوندی پدین سی زما یاره | تر ژړا فریاد کوه پد خو کو کاره
استغفار رقتو بد کوه دخان دپاره | تد هم خالق ساتد پناه عذاب نار ده

بیداری کړه پد سهار کښی زما دلداره

زه وتا تدیو ویی کړم زما ورده | پد سهار بیداری کړه آخر وگوره
ابد تد سی پچا نکښی یا پد اوره | چه ستا حال بد به څه رنگسی له گوره

بیداری کړه پد سهار کښی زما دلداره

پهر وقت له مسلمان دلداری کړه | پز درپمه شپه کښی دیره بیداری کړه
هم پر خپل صورت وژاړه هم زاری کړه | دا خپل خان لکه حباب ترې بیزاری کړه

بیداری کړه پسهار کښی زما دلداره

تد درغ الا بلا مکړه دنیا کښی | داد زیان دی زما جان یقینا کښی
ستا دیر سودی درته وایم تر پای کښی | لگیا ښه خلاصی دیردی پد عا کښی

بیداری کړه پسهار کښی زما دلداره

تد دخدای لحکم مدغږوده غاړه | نیک اخلاق کړه تد طلب ادبد خوی واړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقرع کړه خپل صورت کړه وچه ناړه | تد له خوا ی جوړ سوی تن دیجا ړه

بیداری کړه پسهار کښی ز ما دلدار ه

تد امید کړه د رحمت تد ځما جان | د رحمت دروازه خلاصده ه جانان

هر سهار رحمت نازل سی له اسمان | مغفرت پسهار غواړه له رحمان

بیداری کړه پسهار کښی ز ما دلدار ه

ذکر د شاعر ظریف حافظ عبداللطیف اشکزی د شاعر پر مجمع کی د وخلاسراید ی

د او ښ ظرافت کی هم یا صل د بوستان دی پلاری غلام محمد نومیدی قندهار تد راغی په

ما شور کښی اوسید ی عبداللطیف له کوچینوالی نه علم شروع وکړه قرآن شریف ی

حفظ کا او خلد یچه طبع لطیف ی درلوده نو ی ډیر خوا ږه اشعار وویل مشهور کی طبع

ظرافت تد مایلد وده خو بیا هم هسی حصی او حکایتو د نظم کا یچه اوریده نکی عبرت ضحی کا

او پند و نصیحت د ی ښ ظرافت کی مفید درموند کا او هر کلد مجلس د اشنایا نو ښ ظرافت

د ده مسروری کا تب الحروف کلد کلد د ی وینی او اشعار ی اروی اوس د څلو ښ سو

کالو د ی اوسره د ی چه عمری پوخ د ی خو د خوا نی مستر کا او مجلسیان ی

په صحبت نشاط بیا موی هیڅ اسو کښی اشعار ارتجالاً نه لولی او حصی کا فقیر

کا تب الحروف د غه یوه حصه د ده یدی نقل کا یچه کتاب له ظرافت

هم خالی نوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

قصد د سوی او د اوښی

غوږ ږ ونیسی یارانو د اوښی او سوی قصد سوه — څورا دیږه څوبښه سوه

یو سوی د اوښی اشنا سو — بیجده ی همرا سو

یاری بری کولد یو لد بلی یا رانه سوه — څورا څوبږه قصد سوه

اوښی وویل چه سوی — ای زما یاره نیکخوی

بی تامی بنادی نشته شپه او ورځ می پاتی بنده سوه — څورا څوبږه قصد سوه

قول عمری صحبت کا — د سوی سری الفت کا

شپیدی بیلیتون نکا یو لد بلی مرکد سوه — څورا څوبږه قصد سوه

سوی و د اوښی پکور کی — څو ندون ی پسرور کی

قصد بری شروع کړه هر سهار څو بد غرمد سوه — څورا څوبږه قصد سوه

سوی تل سلمید د اوښی و — دوستی کی د یر پیوښی

څپلوی سوه سی تینگد چه بد پری پند بر مد سوه — څورا څوبږه قصد سوه

اوښی هم غرت د سوی کا — ساتنی د ابروی کا

دیار د زیږه د پاره بد مقبول د نه بلمد سوه — څورا څوبږه قصد سوه

یو وروځ سوی پیښتیا کړه — د اوښی د پاری د اکړه

څپلوان ی را بخر کړد سوی قول سلمید سوه — څورا څوبږه قصد سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښ راغی دسوی کورتد | یوغاری ولید پورتد
واتنګ پدسی شان وچی مدغای یوه ګونډه سوه | خوراخوږه وقصد سوه
راوړی خواږه وه | یوشوه لږ واښه وه
واتولد چه ی راوړلد د اوښ یوه ګولد سوه | خوراخوږه وقصد سوه
اوښ وږی ولاړی کورتد | نغدی سنو پورتد
سره یا نوی ځای ته درلودی تولد شرمنده سوه | خوراخوږه وقصد سوه
سره یا نو جعیت کا | باسوی ملاست کا
ول ستاود اوښ څدی چه دوستی سره توده سوه | خوراخوږه وقصد سوه
چه سوی اشنا د اوښ سی | باید چه لږ پوهښ سی
د اوښ دپاره ښایی چه پیدا یو ماتد سوه | خوراخوږه وقصد سوه
هر څوک چه یا رانی کا | چه پیل کا پیلیانی کا
هر چا له نا سبد اشنایی او طریقه سوه | خوراخوږه وقصد سوه
چه څوک نا سب کار کا | عبرت لدی گفتار کا
له پخل تغره سمد د هر چا پند را اوږد سوه | خوراخوږه وقصد سوه

٥ ٥ ٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د رستم دوران سپه سالار عالی تبار زبدة الزمان سید ال خان ناصر

محمد هوتک له الف خان ناصر روایت کا چه سید ال خان د ابدال خان زوی او

باری زی ناصر دی چه پلاری او سیدی پد ډیله کښی چه دوازیخوا پسر یوځای

دی هغه وخت چه سلطان ملخی توخی استقلال ومونده اوله غزنی تر جلد ک

ی حکومت کا نو باری زی د ابدال خان سره راغلل او پد التخری سکونت وکا

ابدالخان د عادل خان توخی سره پد هغه وقت له بیګلربیګی سره د قندهار چه د

صفوی پادشاه لخوا د جګوند وکړل اوندی پریښو چه پر کلات حکومت وکا

سید الخان چه د تګړی پلار زوی و لیښتوت او شجاعت زبده د روزګار سو

او هغه وقت چه حاجی میر خان علیین مکان پقندهار کښی ګرځین خان بیګلربیګی

دوازده سید ال خان ناصر د پښتو د لښکر و سپه سالار واو د ن توسلی وه علوم

مروجه لکه فقه تفسیر وفصاحت حرف ونحو او فارسی کتب چه د میر ویس خان پښتونه

حکمی د صفوی لښکر د قندهار د خلقو انتقام تد راغلل نو سید ال خان ناصر

د حاجی میر خان لخوا د پښتو سپه سالار واو خوا ره ی د صفوی لښکر چه تر هغه

تیر د و وژل پدی لړ لو جګړو سید الخان غالب او فاتح واو پد (لاوړی) او شجاعت ی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهرت وکا چه حاجی میرخان علیین مکان وفات سو نو سیدالخان عالیشان
وشاه محمود سپه سالار سو اوپر اصفهان ی یرغل وکا دصفو یانو پجنگو پرلتو
سیدانو غالب او فاتح سو خوی اصفهان فتح کا او دښمنان ی مقهور دی
نقل کا چه سیدال خان ناصر په سبا وقت چه په جنگو ی گرفتاری شو ده
اولد حیص وبیص ی فراغ و اشعاری ویل او دعشق سندرهای کښلی اوس
چه په مهما تود امور په اصفهان کښ بخت دی دشعر ویلو فرصت ی نشته
او درځی ی تیریږی په سبی جنگو چه رستم هم ځنی وارکا د سیدال خان
له اشعارو نخه دغه بدله پیژاندکښ کاښ م چه داکتاب دده له ذکر خالی
نوی او د دی خان عالیشان بذکر مزین وی

بدله د سیدال خان عالی مکان

یار مالد سی گرانسو + راتیر تر لتو ل پهانسو
نو رنده وینم پستر گو + پهان قول راته جانان سو

وی زلفی داوږ دی کړی پرمخ د راخپری کړی
سړی اشرپی د په تندی باندی سپری کړی + گرزی پباغ گښی پگلو نو کښی نخری کړی

په اوردوسوم یاره راته اور تانه بوستانسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مین چه اشنای مکا ... شپیدو رنځ به کړیا نی کا

شتهی دوستمگاره خو شحال زړون ښرنځی کا + لندی لری دورځیو دبانو غشی کا نه کا

پرمارمی گوره طلقد دلبر دتیر نښان سو

مین پرلو یوغرو ځی ... سرتور پدنیمو شپو ځی

دوزی لاروطن وطن پریږدی ... پرچولوځی + فریادوناری وکا پناورین پدخلیږو ځی

وصال کی نصیب نسو کوره زړه ډک پدارمان سو

ناری وهم عالم ... دشپی تر صبحدم

ناتوان دبلیتون یم یوگړد نلرم دم + بیتابی نفس نیژی راځه زما دزړه بند

نظر پرما غریب کړه چه تاخون می تاپلی نسو

شبنم پر گلو ښکاری ... زما اښکی داری داری

خو ناب ځی ستا لغم زما پدمخکی لاری لاری + تمام شپه لم تیره پتړ اپناری ناری

ښکاره سوه چه محبوب یم لیونو توب می اوس جبا نسو

بوستان ښکلی زیبا دی ... رنګین پداو ښکلو زمادی

دزړه پرا بر گلونو دی چه بلبل پتماشا دی + پمینه تی زړه وشاوده ی قدوایی چتلا دی

تلی دبلیتون یم زه سیدال امیر بیا نسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمدخزاند پدبیان د بنځو چه شعرونه ی ویلی دی

ذکر دعصمت پناه نازو تونخی هسی نقل کا چه نازو د سلطان ملخی تونخی لور وه چه تولدی پد سنه ۱۰۶۱ هجری سغدځای تر نزدی وچه تازی نومیږی سلطان ملخی پد سغد وقت دغزنی تر حلدک دافغانو مشر و او پد استقلال ی حکومت کا معارض او ساری ی نور لود او نازو پدکوچنی والی لدمیرمنو پدبستو او سپین ږیرو علماو څخه لوست وکا او میرزه محی ارتیندوه چه نازو ډیره ښایسته میرانی او شجاعت او سخاوت تدیران و روایت دی لدځکله راوپاتو چه سلطان ملخی وسور غره قدنزدی پجنګ کښی و مړ او صاحبی عادل چه دنازو ورور و دپلار پاځای کلا او کوری نازو تر پریښو او پسغد وقت نازو توره پملاکړه او د جنګ لپاره انا نوسره ی کور او کلا لدتاراک د بنمانو وساتل ماتد ضبل پلار حکایت کا چه نازو انا پدمیلمتیا او غریبانو مسافرانو چه پالندمعروفه وه او هروقت چه پدژمی بد د مسافرانو قافلی راغلی د نازو پرکلای اړول پدسوه سوو میلمانه بدی روزل او دوی تری دودی ورکول چاچه بدکالی ندرلود لباسی ورکاوه او د سخاوت لوم ی لدخپل ترکو سانه څپور سو نازو پجاله د بنالم خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوتک وه چه د کرم خان رح واو دهوتکو سالم ځیل چه سن درې پادشاهی دقندهار او
اصفهان د دوی، ده لدی شجرې څخه ذی او نازو څلور زامن درلود چه مشری
حاجی میرخان او نور عبدالعزیزخان او یحیی خان او عبدالقادرخان د ی
سی روایت کا محمد کاتب الحروف لنجتل پلاره چه نازو انا عابده صاحبه نښځه وه او څلو
زامنو تدی بقول عمر پدا او د اسد شدی و د کرم خان او چه علیین مکان حاجی میرخان
تولد سوخرب ی ولید چه شیخ بیتنی رحمة الله علیه ورته دا یی وانه وی بنده تربیت
کړ چه لوی سی لوی کارون بد و کا او پنه زیارت د بیت الله بخان مشرف کا او د سل
به ی پیدا سی پادشاهان چه دین بروبن ن کا نو حاجی میرخان چه وزیږیدی موری
پدیانت او عبادت سره لوی کا او دوین فرایض ی بقول پر اوسم کال در د سنو ول
او هر کلد به ی ده ته نصیحت کا چه زوید د شیخ بیتنی نیکه قدس الله سره بقول ستا پیغ
بس دی لوی کارون نو چه لوی شی د خدای عبادت او د خلقو خدمت کړه ته
خدای پیدا کړی ی دی دپاره چه لوی کارون ترسره کړی او خلق الله پخدمت
ستا آرام وکا روایت دی چه حاجی میرخان علیین مکان بد هروقت ویل چه
زامنو ماته دلویو کارو د کولو وصیت وکا زه باید سی کارون وکړم چه په
سنه ۱۱۹۲ الهد هجری ی توسم ذلحجا نولد طلیم د شنبه نوی سحر ۴ شکر وکړه او وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرای داسغه کار و چه ماته مورسپارلی واو وصیت ی کړی و داخوستا د عبادو
او بندګانو خدمت وچه ماتر سره کا زما پلار سهی وویل چه نارو انا علاوه پر سخاوت
او شجاعت او عبادت سهی ارتیند وه چه د خدای تعالی څخه ډیر پښیمانیات ی وه
اشعار ویل او یو دیوان ی درلود چه دوه زره بیتونه پکښی وه او پښتو ی بندلغات
اداکړی او داسی ی ویلی وچه نارینو ی هم فسی ویلای او د غه رباعی چه دنارو
انا ده ماته خپله پلار اروید لی وه الحق چه بنه رباعی ده

رباعی

سحر گډوه د نرګس لیمه لانده	څاڅکی څاڅکی ی لستر گو څخیده
ما ویل څه دی کښلی گلو ولی ژاړی	وه ویل ژوندی دی یوه خوله خندیده

رحمة الله علی الماضین کلهم الی یوم الدین

گرد د رشهوار عصمت لیمه حافظ د. لیمه د خان علیین مکان خوشحال خان
خټک لور وه چه د عبدالقادر خان خټک سکاډ خور کیده زما پلار سهی روایت کا
چه زه بښو تد ولاړم چه هغه وخت واپښتنه ژوندی وه او د خپل پلار پدژوندی
روږد علوم ولوستل او بیا د شیخ سعدی لاهوری رحمة الله علیه مریده سوه او
خپل پلار چه عبدالقادر خان ید لاس ی بیعت وکا چه هغه هم د شیخ د ورانی

خلیفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلیفه د روایت کا چه حلیمه بی بی فاضله او عارفه جنجۍ ده او په سرا پرده
د عصمت ناستده ده میره ی مذی کړی اوده خالق عبادت کا او دخپل دور عبدالقادر
خان پکور کښی لوړو نجۍ تدلوستل کا او قرآن عظیم ی هم یاد دی زما پلار وویل
چه حلیمه بی بی چه په پښتو سندا شعار هم وایی او پخپل عصر سره امداقران ده
او موږو نان د پښتو ی اشعار خو ښوی د تصوف او طریقت کتابی ټول
لوستلی دی او هسی وایی چه مشکلات د مثنوی شریف او مکتوبات د حضرت
امام ربانی قدس سره حل کړی د حلیمی په اشعارو کښی مجازی عشق د زنګاری
بلګه قول شوی دی حقیقت پرلاردی او د محبوب حقیقی صفت کا د غه
یوه بدلدی زما پلار ماته وویل چه پخوا نه کښی دا خلوم رحمة الله علیهما

غزل

دا ثنای لبګر خو بنده سهی شان شوم | نیو هیبت م چه ممتاز کدنور جهان شوم
چه ی کړمه ستا پمخه سر فرازه | ثنا خواند پخوا زنګه د جهان شوم
چه مجازی دایاز دلاړی لږ وه ند | سر بلنده د تر محمود غوندی سلطان شوم
د هرچا وته چه گورم وایه دی دی | د جمال په نندارو ی شادمان شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیر فکر می لږه ندرا بحر شو | | پر خلیل د پرعدو باندی یکسان شوم

حیلمی دغمازمکر زیات لحد شو

چه دی بیل بیاره نکاپه گمان شوم

ذکر د عارفه کاملدبی بی نیکبختد داعصمت پناه او عارفه دالله د شیخ

الله داد لوروه پقوم محمو زی چه پداشنغر کښی کورنی او پلار نیکد ډمن زیو

مرشدان وه هسی وایی کاتب الحروف محمد چه زما پلار روایت کا چه شیخ

امام الدین خلیل غوریا خیل پخپل کتاب اولیای افغان هسی کښلی دی چه

شیخ الله داد لوی ولی و اولوری نیکبختد چه بحقیقت هم نیکبختد عارفه صحخه

وه علوم دینی ی ولوستل او پریاضت او عبادت د خدای عزیزه په

سنه ۹۵۱ هجری پدحبالد نکاح شرعی د شیخ قدم قدس الله سره راغله

چه دخواجه محمد زاهد خلیل متی زی زوی و او عارفه د خدای و پد

سنه ۹۵۶ ی لدبطن غوث الزمان قطب دوران شیخ میان قاسم افغان پد بدنی

نسب پیدا سو او داشیخ بمعرفت د خدای شهرت وکا چه پدهند او پښتونخوا

مشهور سو نقل کا چه شیخ امام الدین هم د دی عرفا لداولاد دی او دی

کتاب داولیای افغان هسی کا بدی چه بی بی نیکبختد چه د خدای عارفه او راجعد

د

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زمانې دوه یو کتاب ی کښلی دی چه نوم ی دی ارشاد الفقرا او پد دی کتاب ی سی نصیحتونه لیکلی دی، چه فقرا او عباد الله تد مفید دی دا کتاب په ۹۶۹ هجری تمام سوی دی او زما پلاری نسخه لیدلی وه پد بنو کښی سخه وقت چه دی تللی و پسغر د سخه ځای د غه شعرونه لد سخه کتاب ز ما د پلار پیاده وه چه ما دلته ځنی نقل کړل چه کتاب می پذکر د عارفه دوران رنګین وی

مثنوی پد نصیحت کښی

پزړه بنا دشی ای مومنه	ظاهر پد باطن سپینه
ظاهر زهد پا خلاص کړه	پزړه تینګ شد لد یقین
شکر صبر پرهر حال کړه	خودنمای مشد خودبینه
پشد و روح بد پژړا یی	کد خبرشی لد سجین
سجین ځای د خودنمای	دبی نمازو دبی دینه
لد بنو خلقو امان راکی	یا الد العالمین

بل نصیحت د لیها ایضاً

د خدای حق تد غاړه کښیږده	نوری نوری دنیا پریږده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا پاقدلہ ہرچا دہ ۔ پا خلاص کی خنی لیږ دہ
څوقوت لری پیځا نکی ۔ سر دیار پرضا کښیږ دہ
څان لږد خوید ژغورہ ۔ زړہ پذکر دیار بلیږ دہ
کل دنیا بد دښمنه شی ۔ اوس لږی خنی ریږ دہ
بتول غواړی حسابونہ ۔ کړداوښی کړدمیږ دہ
دنیا ترک ہمه کړپوه یی ۔ دلقا پرلوری پیښی ږ دہ

ولها ایضاً رحمها الله

پطلبی ودریږ ہ ۔ پخدمت ی ہوسیږ ہ
لجملہ بدونفرت کړہ ۔ دښکی تد ولاړ یږ ہ
پدښکی کښ ی اخلاص کړہ ۔ بدی مکړہ و پو ہیږ ہ
پرګناہ لدوار وسترګه ۔ دباران پدود وریږ ہ
پرپارب العالمین ۔ لګناہ راتیریږ ہ
خدای برحم پتاوکا ۔ پزاریو تد ژړیږ ہ
بی پرواو خدائیدمشد ۔ لدغضب و ویریږ ہ
برغدفعل پچه ی حق دی ۔ پطلبی و بنوریږ ہ

ذکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر د میرمنی د حسب او نسب بی بی زینب اطال الله بقا ئہا

بی بی زینب د حاجی میر خان علیین مکان لور وہ چہ لہ کوچنیوالی ی

پہ حرم کی د عصمت او عفت لوست و کا پہ لہ سبق چہ قرآن کریم ی

ولوست د احکام اسلامی او فقہ کتابونہ ی ہم ولوستل او د فارسی

مشہور کتب ی ضبط کړل استاد علوموی ملا نور محمد غلجی دی چہ د دیر

عمری مخدرات تہ تدریس حرم درس لوستی دی ہسی روایت کا چہ بی بی زینب

د دیرہ ہوښیاره او پیہمہا تہ د امورو عالمہ پیدا شوہ او د پادشاہ حجاج

شاہ حسین پا مورو کی تدبیر کا او ہر کلہ پرای صایب مشکلات د امورو حل کا

او پادشاہ د زمان ی پہ خبرو عمل کا او د نصایح ی اوری د او در مشہور د صدر عصمت

سبز سبز شعرونہ ہم وایی او د موزونانو او شاعرانو قدر کا د دواوین د

شعرا ہر کلہ لولی او د مضامین شیرین ی کام شیرین کا عمر لہ عبادت

خدای او تلاوت د قرآن شریف تیروی او مخدراتو حرم د پادشاہ

تہ درس اوکیبل او لوستل و ربنیی نقل کا چہ د پادشاہ محمود جنت مکان

د مرگ حال قندہار تہ راورسید نو د پادشاہ خاندان عالیشان لہ تول عجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمخه رالتو د هرم ساندی او غلبلی کا ہی ہی زینب چه واقعه دورور د
وفات واوریدله د ډیره غمجنه سوه او په تلاوت د قرآن اولمانځه ی
تسکین وکا د تسلی ډیره اوهسی ویرندی پویږد خپل ورور مرحوم دوبیلد
چه زه ی دلته نقل کوم خدای تعالی دمتول نا نران عایشان د پادشاه
ظل الله ژوندی دلری اوخوښ

مرثیه د شاه محمود جنت آشیان

بخ سو چه ورور تیر لدنیا سونا — قندهار واړه پڑ پڑا سونا
زړه می پویږ کی مبتلا سونا — چه شاه محمود لما جلا سونا

د اړونو بهان راته تورتم دینا + زړه د بلیتون پتیخ کړم دینا
هوتک غمجن پدی ماتم دینا + دیا پهی تاج مو برهم دینا

چه شاه محمود تیر لدنیا سونا — قندهار واړه پڑ پڑا سونا

څوان ومیړه دتوری خنگ ونا + دلاړ د کامم پنام ونگ ونا
دښمن لره پوښو رنگ ونا + پرمیدان شیره یا پلنگ ونا

افسوس چه مرگ دده پنجوا سونا — قندهار واړه پڑ پڑا سونا

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمود ندیوازی خور ژاړی + پر مرګ د پتول کلی کور ژاړی
خپلوان لاشه پاچا دورور ژاړی + لښکر سپاه د پلی سپور ژاړی

پښتون د پتول پوا د ویلا سونا قندهار وایه پټ ړا سونا

اصفهان پاتد تاج لښکور عالم + چې شاه محمود سونن پګور عالم
د پښتون لمر سو تیاره نور عالم + راتلد دښمن بلا پیغور عالم

چې پاچا ولاړ پښتون گدا سونا قندهار وایه پټ ړا سونا

لښکر سو خپور پښتون ولاړ دی اریان + پښاور و ځای کاشاه محمود عالیشان
پاتد سو تخت و تاج د پتول اصفهان + زړه ی را سو پر سو کا خوښی د دښمنان

وایی پښتون اوس بی پاچا سونا قندهار وایه پټ ړا سونا

اسمان بیا د څه ستم کا څرګند + د شلاوه تا چې د پښتون د پیوند
د دښمن د بیا زور د پویر کا نور سند + چې شاه محمود د کا پقبر کی بند

پر کور هو ویر شور و غم غا سونا قندهار وایه پټ ړا سونا

هو تکو ژاړی شاه محمود څه سونا + پښتو ستاسی لوی سپاه څه سونا
د اصفهان تر فراه څه سونا + پاچا چې وحشمت پناه څه سونا

د پښتو پر تم فنا سونا قندهار وایه پټ ړا سونا

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمود خوان دی ولی ولاړی لما + لښکر تاج تدبرځه سوی جلا
اصفهان ولی پاتد سونا لتا + سردار پورتد کړه په ټکری اعدا
دښمن ولاړ بیا شاوخوا سونا قندهار واړه پښتو را سونا

اودم ناری دغم چه کړین فریاد + پښتون پیرګ دشاه محمود سو برباد
زړون چه تل ټوټه ټوټه من سوفا باد + دساندو بغ دی چه راوړین دی باد
ماتم زده پیر و برنا سونا قندهار واړه پښتو را سونا

وروړ مقدد شاه ولاکی جنت + دردکی تاتد پسله مرګ راحت
روح دده شاد پلوی ورځ قیامت + مخ دده روښان دخدای پیغمبر ورحمت
دخالق رحم تل پرتا سونا قندهار واړه پښتو را سونا

ګرد شاعره برګزیده زرغوند زرغوند دملا دین محمد کاکړ لورده په پنجوایی کښی اوسیده او په لږ ی وکا تحصیل دعلم نحو او دفصاحت احکام ی زده کړل او دفصحا و اشعاری دلوستل زرغوند پخپله د سعد الارشاد نوزده وه چه نوزیالی زامن ی وولود او لټول علم و هنر خاوندان و ماته هسی نقل وکا زما پلار چه زرغونی د شیخ مصلح الدین سعدی رحمة الله علیه کتاب د بوستان لومړنی پښتو شعر نظم کا او نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ی د بوستان دپښتو چې دا کتاب ی په سنه ۹۰۳ هجری قدسی پایندو رسا ده
او ټول نکات عارفانه او ضایح حکیمانه ی په پښتو کړل علاوه پر دی زرغونی
لغات اشعار او غزلون هم وویل او پنځره د فصحای شهرت وکاهی چې موزونا نو
د روزګار به ی اشعار لوستل او دپښتو په بوستان بې سیرګا او ګڼلو دپند
او نصیحت به ی قول سې وایی چې زرغونه کمالداره ضبط ده خطای خورا بنده
واوکاتا نو به ی لدحسن خط اقسام د خط زده کول زما پلار سې وویل
چې په سنه ۱۱۰۲ هجری ما د زرغونی پخط بوستان دپښتو ولیدچې خپل اشعاری
پخپل سند خط سې کښلی وچې ملګری ی خط تدعاجزی کا او دغه حکایت لدسعدی
کتاب زما پلار رحمة الله علیه پیا دو چې زه ی پخپله کښی کا یم

حکایت لدبوستان دپښتو

اوریدلی می مقدده	چې لشا نو هم خوبده
دا لختر پورځ سحار	پاڅیدچې د رویدا
لدحمام راوتلی	پکوخه کښی تیریدلی
ایری خاوری چا لبام	راچې کړلی ناپاکم
مخ اوسری سو ګلګون	پاڅیرو پخاوره خیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایزید پتکر کښو سو | دغیل مخ پد پاګید وسو
پیدزه ورسیم دبل اور | پیدپاور کی سم نسکور
لدایرو بدخدبدورم | یابدلښ شکوه کوم
هوپو بانو خان ایری کپ | لدلوینی خان پریکپ
څوک پیدځانتد ګوری تل | خدایتد نسی کړای کتل
دیې تل پګفتار نده | لوخبره پکار نده

تواضع بد سر لوپ کا
تکبر بد تل څوپ کا

ذکر دعفت همراه رالبعد حال دوی شاعره ماتد ندی معلوم سوی خو لږ شد پیدښکاره ده هغد سی ده پیدا شاعره دقند هاروه اوپد دران د محمد بابر پادشاه ی ژوند کا سی وایی پیدا شعاری دیره دیوان ی درلود دغدیوه میله رباعی ماتد صدیق اورفیق محمد طاهر بجریانی وویلد

پیدزه ی دلته پنځه اند رانقل کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباعی

آدم ی محلی وتد راستون ۴ | پاور دعلم ی سوی اړون کا
دوزخ ی روغ کا پرمخ دمحکمی | قوم ی دښغد دلته بلیتون کا

خاتمه دکتاب په بیان دحال دکاتب الحروف
حقیر فقیر محمد بښوا ـ مولف دد ی کتاب

[illegible] ای محمد زوی داود خان زوی دقادر خان بقوم بټوک چه زمونږ دکهول
صل خان مرغدوه چه زما نیکه قادر خان لهښغدځای راغی سیوی تر اوسه
وسیدی سلسله څوصدت په تقاضا دغیب او قسمت راغی ودقندهار پخوا کښو
لکای دکوکران استوګنه کوله او پیشدی وزراعت تر دوران د پرعمر ی
ویښ د ۷۶ کالو په ۱۰۵۸ هجری ونات سواه په ښغه کښی چه کوکران
نومیږی ښځ سو زما پلار چه داود خان نومیږی پکال ۱۰۲۹ هجری په ښغه کوکران
زیږیدلی او په آوان دصباوت ی علوم لوستلی واو پخپل عصر په موزونا

او فضلا وعلماو دنامه ښاونده واه دپرعمری قندهار تللی ودکسی خزان اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دیرش او پیښور او لوړ څایونو کی لیدلی و یوه وخت چه خان علیین مکان
حاجی میر خان پښتو یار کښی د گرگین خان سره جنگونه کړل نو زما پلار هم پدغو
جنگونو کی ملگری و د سره ځکه نو له قدیم زما معرفت لری خاندان دیردی
او اخلاصی لرم پزیره پیښه ۱۱۲۶ هجری په صفری پادشاه لښکری پرقندهار
راغلی نو د جنت مکان حاجی میر خان لخوا زما پلار د ولایه او پلرزاه اوستیان
او ملتیان او لوړو څایونو پښتانه د حاجی میر خان مدد ته راوغوښتل او له یوه
پښتو سره ډیر مرکی وکړی او دیر پښتانه د لوړو او بارگزو او اسحق زوی ملگری
کړل د خان او پرخسرو خان د یرغلونو کا او پدغو جنگونو زما پلار د حاجی میر خان
جنت مکان لخوا سپه سالار و پسله وفات د حاجی میر خان مرحوم مغفور
زما پلار په ۱۱۳۶ هجری وفات سو او پکوکران د خیل پلار سره بیخ سو
دغه مرحوم رحمة الله علیه طبع مستقیم درلوده او کلمه یی شعرونه هم ویل چه
دلته تیمناً ۱۰ دوی رباعی راوړم او دا رباعی په صنعت د تجنیس مجنظیر

د ی او پدا فصاحت هم مثل نلری	رباعی
چه د چا پزیره کی اور دمینی بل سی	په اور بل ی لمبی گډی حال ی بل سی
اور دمینی گلدمری د زیره لامینی	د اور بل مینه گډ تل د زیره تپل سی

رباعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباعی والد ایضاً رحمه الله تعالی

کدی وینی وینی تل څانځی له زړه وتخه څوک پیدا وینی تا له څو انو یاد زړه وتخه
د زړه له زړه کدی وینی وینی څانځی پدکړو د غم لویدلی ستا له کړه وتخه

اوس چه دی لږ حال د پلار او نیکه وکیښ نو څیل حال هم کا یم او د خزانی لیدونکی پیغمبر وم زما راتګ دی نا بودی د نیا تر یعنی قرلدی واقع سوی و په ۱۱ د رجب المرجب سنه ۱۰۸۴ هجری پکو کران کښی او سن تو د تمیز و رسیدم نو د پلار د درسی راتلو شروع کا او تر اتلسم کال مې د عمر می د لوستل احکام د دین او فقه او اصول او تفسیر او د فصاحت علوم لکه قانیه او عروض او بیان او معانی او نور چه زما پلار مرحوم وفات سو او زه پدې تقاضا د پادشاه ظل الله دامت سلطنته شاه حسین را علیم (قندهار) ته راغلم او تر اوسه پدې نظر کیمیا اثر د پادشاه اسلام پناه دیم او هر کلد پا حسان او مرحمت د دی خاندان عالیشان مرتبه سیم عمر می تیر سوی پلو متلو او کښلو د کتابونو لو مشغول د جهان بلد بهر نظر او د زړه می هم خوښی نکا هیلدی اشغالونو په بل څه پدی او قات د عمر چه می تیر کړی هیڅوک کتابونه می د کښل چه یو لږ د غوټې د غذ خزانه ده او نور دادی یو کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښلی دی په بیان د علوم د وضاحت چه خلاصة الفصاحت بالدسی اوبدلی
کتاب می قول علوم د فصاحت په پښتو د خپلو پښتو طالبانو د پاره خلاصه کړل
بل کتاب ی کښلی دی په بیان د طبابت او علاج چه خلاصة الطبی نوم دی په
سنه ۱۱۳۹ هجری چه می د غه کتاب د پادشاه عالم پناه مدظله مخ تدپښی کا
سل طلاوی ی ماته صله کا او هر کلمه دلسی مراحم د پادشاه دی فقیر غریب بچی
ډیر دی اوارکان د دولت ابدمدت هم پردی فقیر د رحمت نظر کا خاص بیا
د هادرخان عالیمکان چه من د رحم پقند ار د غرباو پرسر ظل د رحمت دی خالق
دی عمر د پیر کا مالدلیو دیوان د اشعارو هم ستد چه په دی وقت کی مرتب او مدون
سوی دی او غزونه او قصاید او رباعی ای کلد چه د طبع قاصر میل د شعر او وینا
کا شعرون کا ب هم او موزونان د روزګاری خو بنوی ځکه چه د خان ستایند
سبب نده او پوهان لدی کار عار کا نو پخزاند کی می خپل احوال وکښل چه
د دی کتاب ویونکی ماته د عاوکا او هر وقت می په د عا یاد کا خپلدیوه غزل
هم دلته د نمونی پطور کا ب هم چه پر صفحه د روزګار ی نور
شعار ی په دیوان کښی یوځای دی شایقان د علم او شعری د دیوان لولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل د کاتب الحروف غفر الله ذنوبه

ساقی پاخه دسره ملو دک یو جام را | ستا لغم نا آرام یم آرام را
بیلد میبود بخا رنتواری څکړم | پیرلی سو د خوښی بند پینام را
د دنیا پاتدده بنادی مو یو گړی ده | یو گړی می خوښ کړمی گړی انعام را
د بلیتون پتا ریکو کی مخ ږدښین سو | رنا لمړ د جام د میو نپلام را
نا کامیو د دنیا می کام را تریخ کا | چه می خوښ کا کام ترخه د ما نا کام را
نه نشاط ستنه نه مستی ستد سزندی شد | څه سم رند بغداد او بد علی الدوام را

پاو بوی سو د زیګی لږ څه را انود کړ
محمد تدا د ورد ک یو سی جام را

تمت الکتاب بعون الملک الوهاب اللهم اغفر وارحم لکاتبه وقارئه ومن له حق علینا والصلوة والسلام علی رسوله وعلی آله واصحابه اجمعین کتاب تمام سو پوړځ د جمعی ۲۴ د شوال المکرم ۱۱۴۲ سنه هجری بقندهار کښ او موقف محمد سو تړ ک بهم فارغ البال سو الحمد لله محمد ا کثیرا

بتاریخ دهم ماه ربیع الاول سنه یکهزار و دو صد و شست و پنج هجری گذشته بود

(c) ketabton.com: The Digital Library

از هجرت رسول خدا صلی الله علیه وسلم بدستخط حقیر فقیر تقصیر
نور محمد خروتی برای عالیجاه رفعت پناه مردار عالی تبار مردار
مهردل خان قلمی گردید هرکه خواند دعا طمع دارم
ز انکه من بنده گنهکار هستم این کتاب را احقر الناس محمد عباس
قوم نای در شهر کوئته بلوچستان خاص برای عالیجاه تجارت پناه
حاجی عبدالکبر قوم هوتکی قلمی کردید ۱۳۰۳ هجری باتمام قلمی شد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library